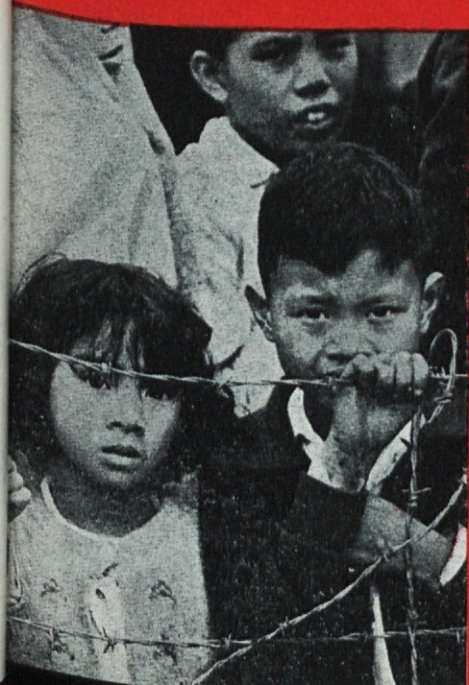

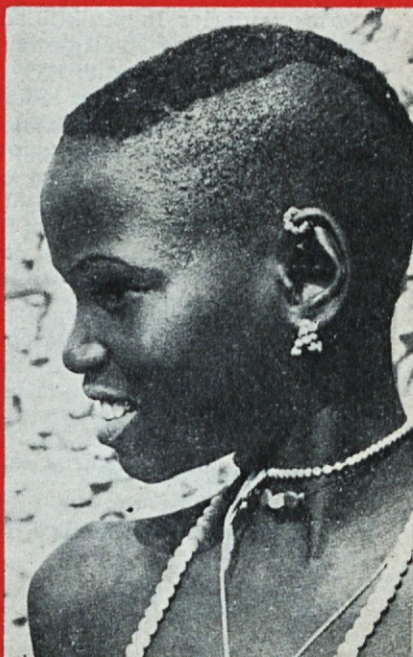
**k
a
t
o
l
i
š
k
i**

misiones catolicas

**m
i
s
i
j
o
n
i**
4
1976

PAULO VI. PARA LA JORNADA MISIONAL 1975

(Continuación y fin.)

Nuevo esfuerzo conjunto de concientización, evangelización y cooperación con plena confianza en Cristo y en su Iglesia

7. Pero, los problemas misioneros no acaban ahí; ni los vuestros, de los que militáis en el campo de las avanzadas de la Iglesia, ni los nuestros de la retaguardia, que es el campo de la Iglesia ya constituida y con vida de tradición.

¿Queréis que observemos las dos situaciones, la vuestra y la nuestra, con mirada abierta y resuelta? Ambas situaciones necesitan en común una cosa: la conciencia misionera, que se ha desarrollado en la Iglesia durante los últimos tiempos y que el Concilio ha traducido en términos teológicos y modernos. Se trata, ahora, de profundizar en esta doctrina misionera para descubrirla como raíz misma del plan divino de la salvación; es doctrina esencial y vital, no sólo complementaria y facultativa; es el esfuerzo normal e incansable que el pueblo de Dios, la Iglesia, debe realizar para llevar a cabo el programa que lo define: ser apostólico y universal.

Las tareas difieren, por lo demás, una de otra: la vuestra, la de la misión local, es un complejo problema de método, cómo fundar, cómo hacer crecer a la joven comunidad eclesial; la nuestra, orientada a sostener las misiones, es principalmente un problema de hombres y de medios: ¿cómo reclutar y formar a los misioneros? ¿Cómo mantenerlos y darles la posibilidad de acción y de desarrollo? Pues bien, vosotros, nosotros, la Iglesia, todos juntos tenemos conciencia de los enormes problemas que hay que resolver; pero, considerados a la luz de Cristo, en la que se sitúan y agrandan hasta lo inverosímil, lejos de ausentarnos, nos infunden energía y fantasía para resolverlos cuando la confianza en la Providencia nos sostiene, cuando vuestro ejemplo, hermanos y hermanas que estáis en las misiones, nos anima y estimula, y cuando aquí, en las comunidades eclesiales construidas, resuena en nuestras Iglesias la prodigiosa palabra del Señor: "Cuantas veces hicisteis algún bien a uno de estos mis hermanos menores (... así habla Jesús de vuestros posibles fieles), a mí me lo hicisteis (Mt 25, 40)".

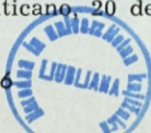
¡Queridos misioneros y misioneras!, éstas serán las palabras (u otras equivalentes) que haremos resonar una vez más en todas nuestras Iglesias, con ocasión de la "Jornada Misionera", por fidelidad a Cristo Señor, y por el afecto que os tenemos en su Nombre!

¡Tened confianza! La Iglesia está con vosotros!

Y con todos vosotros está la bendición del Papa, vuestro amigo, vuestro servidor.

Vaticano, 20 de septiembre de 1975.

Paulus P. P. VI.

IDEALNA MLADINA

„V tem zgodovinskem preobratu naše dežele pripada posebno mesto naši krščanski mladini, Njej je zaupano posebno poslanstvo. Z vsem svojim idealizmom in velikodušnostjo, s svojo zavestjo odgovornosti in predanostjo prinašajo nov svet, ki se poraja in napoveduje novo bodočnost. Če bo indijski narod jutri grajen na resnici in pravičnosti, svobodi in ljubezni, se bo to zgodilo zato, ker naša krščanska mladina iskreno in dejavno sprejema nase nalogo, ki jo ji danes nalaga njihova krščanska vera. Kajti vera v Kristusa ji nalaga, da vse moči in vse življenje posvete tej nalogi, da zgrade družino indijskega naroda.“

To niso besede slučajnostnega zanesenjaka, ampak besede indijskih škofov, ki verujejo v optimizem in idealizem svoje krščanske mladine. Ta tekst je bil prebran na škofijski sinodi.

Zapadnjaki morda zmajemo z glavami. Morda smo preveč preplavljeni s poročili o „zavoženi“, „izgubljeni“, „brezcilni“ mladini. Z večnim tarnanjem in nezaupanjem dostikrat ugašamo tleči stenj. Pa je prav danes potrebno, da stari rod posluša svetopisemsko besedo: ne ugašajte Duha!

Vedno je bila napetost med starimi in mladimi. Tudi danes je. A vprašanje zrelosti je, če stari znamo ločiti bistvo od nevažnih okoliščin, in če mladi znajo prisluhniti preteklosti, ko utirajo novo pot. Ko s svojo neizprosno resnicoljubnostjo, s svojim ognjem v iskanju novega, s svojo apostolsko vneto opuščajajo stare „kalupe“, ker se jim zde nerabni, morajo seveda tudi sami sebe zrelo presojati, da bodo ostali tudi sebi resnicoljubni, da ne bodo iskali sebe, ampak božje kraljestvo. Ljubezen do Kristusa in Cerkve je temelj njihovemu utiranju v novo in njihovemu delu za boljši svet. Kdor bi iskal sebe, bi bil sebičen avanturist.

Z veseljem moramo pozdravljati, če vidimo, kako se iz navidezne brezcilnosti pojavljajo posamezniki ali skupine idealistov, ki se z vso iskrenostjo žele posvetiti apostolskemu delu. Naj nas ne bo strah, če si izberejo misijonsko poslanstvo. Prav gotovo ne drži, da je to nekaj „nenaravnega“, če gredo mladi ljudje v misijone, češ da okoli sebe potrebujemo idealistov. Idealizma ni mogoče „napridigati“, idealizma se je mogoče le „nalezti“. Zato je otročji in nekatoliški strah, če mladostniki zažive misijonski ideji. Ob njihovem idealizmu se bodo vneli idealisti, ki bodo zgrabili za kulturno in apostolsko poslanstvo doma. Ozkosrčna skrb „za domači zvonik“ je bila že zdavnaj obsojena in v vseh dobah je bilo izpričano, da narodi, ki so dali veliko misijonarjev, niso nič izgubili, ampak pridobili. Ne ugašajmo duha, da ne bomo vzgojili kader zapečkarjev. Kristusova ljubezen ne prenese dlakoepske tesnobe, evangelijska misel je široka, ljubezen ne pozna meja. Bodimo prepričani: le tej katoliški širini bo mladina sledila in se „angažirala“ ali doma ali v misijonih.

F. S.

NOVA DOBA V ETIOPIJI

S. M. dr. AGNES ŽUŽEK S.C.M.M., Etiopija

Morda bo bralce KM zanimalo, kaj se dogaja pri nas po odstititvi etiopskega kralja, 12. septembra 1974.

Provizorična vojaška vlada, ki dejansko šteje 120 vojaških predstavnikov (njih skupnost se imenuje Derg — senca, ker njih imena se ne vedo v javnosti, razen 3 glavnih voditeljev), je oklicala takozvani Etiopski Socializem. Njegov moto je „Naprej Etiopija“ (Etiopia Tkdem), kar pomeni: interesi cele dežele so pred interesi posameznikov. Zgleda, da so ga prikrojili po kitajskem vzorcu. Ima pet glavnih točk:

1. Vsi Etiopci, brez ozira na njih veroizpoved, pleme, materni jezik ali spol, naj žive v bratstvu, enakopravnosti, svobodi in edinosti. Nova Etiopija bo država, v kateri bo vladala pravica, enakost in svoboda.

2. Prejšnje „oboževanje“ zasebne imovine nekaterih, ki je bilo vzrok revščine mnogih drugih in ki je postavilo Etiopijo na mesto ene najrevnejših držav na svetu, bo iztrebljeno. Interesi ljudstva so prvi.

3. Vlada bo odločala samo o zadevah za cel narod, sicer pa bo samo pomagala podeželskim upravnim oddelkom, ki naj se upravljajo sami.

4. Človek je dolžan delati, da preskrbi za svoje življenje in da pomaga graditi družbo. Nikomur ne bo dovoljeno živeti na račun drugih.

5. Zedinjena Etiopija, v kateri vlada enakopravnost, samouprava, interes družbe pred interesi posameznikov in je priznано dostojanstvo dela, je na kratko izražena filozofija etiopskega socializma.

Na podlagi teh 5 principov je vlada potem polagoma razglasila razne politične, ekonomske in socialne odloke.

Naj navedem nekatere:

Novembra 1974, so ustanovili takozvano *Zemecha*, (*Mladinske delavne kadre*).

Vsi študentje 7. in 8. gimnazije, vsi visokošolci ter precej učiteljev, bolničark in drugih tehnično izvežbanih ljudi so odšli v skupinah od 10 do 200 na deželo. Vseh skupaj jih je 60.000 (Etiopija ima 26 milijonov prebivalcev). Njihov program se imenuje „Razvoj preko Razsvetljenja, Dela in Kooperacije. V drugih besedah to pomeni „Podučite ljudi na deželi o etiopskem socializmu, jih navdušite, potem bodo sami delali za razvoj okrog sebe ter z vlado in medseboj sodelovali“. Ker je večina srednješolcev bila iz razmeroma bogatih družin, so jih poslali na deželo tudi zato, da na terenu vidijo bedo in potrebe ljudstva. Moram reči, da so se mnogi študentje že pred revolucijo močno zavedali socialnih krivic v deželi.

Ti *Zemecha* so najprej sami bili podučeni v ideologiji socializma. Potem so začeli podučevati ljudi, nato pa obenem z ljudmi skupaj za-

čeli z razvojem okraja, kar je bilo pač najbolj pereče; ponekod lakota, drugod gradnja cest, drugod zboljšati način poljedelstva itd.

Predvsem so začeli alfabetizacijo proti nepismenosti odraslih (95 % v Etiopiji) in s poukom o najosnovnejših zdravstvenih načelih.

Skušajo vzbuditi v ljudeh pomen samozavesti posameznika, skupnosti in naroda in to pokazati praktično s samopomočjo skupnosti pri raznih podvigih za zboljšanje stanja na deželi, (in ne vedno čakati, da bo kdo drugi od zunaj prišel in zastonj naredil). Seveda vse to gre počasi, veliko uspehov še ni, se že čutijo.

Skušajo polagoma zbrisati velikansko intelektualno razdaljo med izobraženo manjšino in popolnoma neizobraženo množico ljudstva. Vsak Zemecha ima svojo kopijo „Biblije Maotsetunga“, katero načrtno študirajo. Kot veste, so si na Kitajskem ljudje res enakopravni. Zdravnik kirurg npr. sam pomije umazava tla v operacijski sobi, če je on na vrsti. 50 km od nas so Kitajci prevzeli državno bolnico. Živijo po trije v eni sobi, recimo tolmač, primarij bolnice ali bolničar (zaenkrat so vsi pustili žene in otroke doma) in vsi imajo približno isto plačo.

Glede izpolnjevanja verskih dolžnosti teh Zemecha ni nič poskrbljeno; njihov dnevni red je zelo poln, sami si morajo poiskati čas in možnost za to, če je mogoče. A država je z velikim razumevanjem, moram reči, dovolila, da so nekateri od teh Zemecha šli pomagat v že prej obstoječe socialne in zdravstvene ustanove. Znana mati Terezija na primer, ki ima v Addis Abebi 3 ustanove za sirote in zapuščene stare, je od države dobila 16 teh študentov, ki ji pomagajo zastonj. Njene sestre tudi hranijo 2000 družin dnevno. Pri nas smo tudi do pred kratkim imeli 2 akademičarki, ki sta nam pomagali pri poduku ljudskega zdravja v bolnici in po vaseh in pri nabiranju podatkov otroške umrljivosti, in podobno. Po nekaterih predelih Etiopije je bilo sploh prvič v zgodovini te dežele, da je kdo (ti študentje) nabiral demografske podatke, ki jih bo država rabila za razvoj dežele.

Če kdo od poklicanih ne bi šel v Mladinski Delovni Kader, potem ne bo smel več nazaj v šolo ali univerzo: ne bo imel pravice dobiti nobene službe v državnih podjetjih in nikdar zapustiti Etiopije. Pred kratkim so jim podaljšali rok Mladinskega Kadra še za eno leto, a to nekaterim ni bilo všeč. Univerza je še zaprta.

Naslednji odlok je bil glede *državnih praznikov*. Obdržali so glavne zgodovinske, cerkvene in tradicionalne praznike in dodali Dan Revolucije, 12. septembra. Vseh skupaj jih je 13. Mohamedanci so dobili 3 njihove verske praznike kot državne, prej niso imeli nobenega, samo zasebno so mogli praznovati. Državni krščanski verski prazniki so: Veliki petek, Velikanoč, Poveličanje sv. Križa (to je tudi eden najstarejših tradicionalnih praznikov Etiopcev), Božič (7. januarja), in Razglašenje Gospodovo in Krst Gospodov (19. januarja). Nedelja je uradno priznan tedenski dan počitka.

Kmalu nato je prišlo *podržavljenje petrolejskih podjetij* (samo dve sta bili v Etiopiji), z racioniziranjem petroleja, v glavnem, da se prepreči posameznikom nepotrebna potrošnja petroleja za zabave. Ti dobe

zelo malo petroleja, a ustanove za dobrobit ljudi dobe toliko, da morejo uspešno delovati.

Z vsemi takimi odloki skuša vlada polagoma premostiti velikanski prepad, ki je bil med bogatimi in revnimi.

Najvažnejša v tem smislu je seveda *Reforma glede lastninstva zemlje*, v aprilu 1975. Takrat so proglasili:

1. Nihče ne more biti stalni lastnik zemlje, vsa zemlja pripada etiopskemu narodu.

2. Vsakdo, ki je pripravljen zemljo obdelovati sam, ima pravico dobiti parcelo, dovolj za preživljanje zase in družine. A on sam z družino jo mora obdelovati, ne sme najeti nikogar. Samo, če je gospodar bolan ali če umre, sme žena začasno najeti pomoč (dninarja). Ali pa če ženska z otroki res nima drugega dohodka (npr., če jo je mož spodil od doma in poročil drugo, kar se tu precej pogosto zgodi), sme delati na polju kot najeti delavec. Kdor je bil prej lastnik in sedaj hoče sam obdelovati zemljo, bo dobil enako veliko parcelo kot vsi drugi. Na splošno se parcele enako velike po celi Etiopiji, samo v manj rodovitnih predelih so večje.

Kdor ima stalno službo, s stalnim dohodkom, nima pravice imeti nobenega posestva. Nekaterim se je težko odločiti, ali gredo povsem nazaj na kmete in rešijo svoje posestvo, ali pa naj upajo, da bodo res imeli stalno službo in dovolj dohodkov za preživljanje. Celo naši uslužbenci, ki seveda nimajo posebno visoke plače, se morajo odločiti spričo negotovosti bodočnosti naše bolnice same. Skušajo rešiti to vprašanje tako, da so zaprosili tukajšno Farmers' Association (Združenje ali Zadruga kmetov), da bi bolnica dobila nekaj parcel, na katerih bi se zgradile hiše za uslužbenca. Nekateri so zgubili svojo zemljo in kočo. Še ni dokončnega odgovora.

3. Je popolnoma prepovedano prepisati parcelo komurkoli. Oče ne more pustiti posestvo sinu ali ga med več sinov razdeliti. Navadno bo najstarejši sin dobil isto parcelo, ko oče umre, a mu jo bo dala Farmers' Association.

4. Čez noč je bilo končano tisočletja trajajoče krivično razmerje med posestniki in najemniki. Ti so morali dati več kot 2/3 pridelka posestniku in celo plačati za svoje bivališče letno. Vsak kmet, ki je prej moral obdelovati zemljo posestnika, je postal lastnik nekaj posestva in koče v kateri živi. Je imel pravico vzeti dovolj orodja od posestnika in celo enega vola za oranje (tega mora plačati v 3 letih). A če je posestnik imel samo enega vola in malo orodja, je to lahko obdržal sam, če je privolil, da bo odslej sam obdeloval eno parcelo, ki mu po novem zakonu pripada.

5. Vsi dolgovni tlačanov posestnikom so bili izbrisani.

6. Večja posestva so postala državna last, pozneje jih bodo preuredili med kmetijske zadruge. Tem posestnikom oziroma organizacijam bo država dala odškodnino za premičnine in stalne instalacije, ki jih je prevzela, a ne za zemlje.

7. Vsi sodni slučaji glede lastninstva zemlje so bili čez noč uničeni.

Ribič pri delu...

8. Za uresničenje novih reform so ustanovili Farmers' Associations, na vsakih 800 hektarov ozemlja eno. Te imajo pravico razdeliti zemljo kmetom po proglašanih predpisih, sami rešiti kake spore med kmeti glede tega. Pozneje bodo morali ustanoviti kmečke posojilnice in zadruge za trgovanje. V načrtu je tudi, da bodo kmetje na ozemlju ene Farmers' Association s pomočjo vlade sami zgradili osnovne šole in majhne zdravstvene klinike. Seveda vse to ne bo narejeno čez noč.

Kot vidite, je reforma lastništva zemlje res radikalna; seveda povesd je niso mogli izvesti povsem mirno.

V juliju 1975 so proglasili *odlok o poddržavljenju hiš v mestih*.

Ne posameznik ne družina ne organizacija nima pravice biti stalni lastnik parcel v mestu. Nobena odškodnina ne bo plačana za vzete parcele. Vsaka družina ima pravico do 500 kvadratnih metrov parcele v mestu, na kateri mora začeti graditi bivališče v teku enega leta od proglasitve tega odloka. Zato imajo možnost dobiti posojilo v bankah. Trenutno so določili 12 okrožij v Addis Abebi in okolici za meščane, ki niso imeli kje živeti.

Čez noč je bilo končano vsako razmerje med lastnikom hiše in stranko. Kdor je imel več hiš, ki jih je dajal v najem, jih je moral prijaviti v teku 30 dni. Smel si je izbrati eno (dovolj veliko za svojo družino), druge je prevzela država. Če je lastnik hiše hotel živeti, kjer svoje hiše ni imel, mu je država dala hišo v mestu, kjer želi živeti, a vse druge hiše mu je odvzela.

Država sama sedaj daje hiše v najem in dobiva najemnino, ki jo porabi za posojila graditeljem novih hiš in za razna potrebna popravila v mestih. Najemnina je malo manjša kot prej, a ne dosti.

Če država hoče kako hišo za svoje namene, jo takoj lahko vzame, a v tem primeru bo lastnik dobil odškodnino ali hišo kje drugje. Če je kdo živel samo od najemnine hiše in res nima drugega dohodka, mu bo država dala začasno mesečno podporo, dokler si ne najde drugega dela. Če je bila hiša na ime nedoraslega in je ta živel od najemnine hiše in nima drugega dohodka, mu bo država plačala ne več kot 125 ameriških dolarjev na mesec, dokler ne postane polnoleten. (Po novem zakonu je najnižja dnevna plača $\frac{3}{4}$ ameriškega dolarja).

V slučaju, da bi država prevzela poslopja redovnih družb ali cerkva (pravoslavne, mohamedanske ali katoliške), bi morda dala nekaj odškodnine kot vzgojni ali zdravstveni sklad tem družbam ali cerkvam.

Katoliški Cerkvi niso vzeli nič poslopij, so celo na radiju objavili, da so bile vse hiše katoliške Cerkve že itak rabljene za dobrobit Etiopcev, in izrazili zadovoljstvo ob tem dejstvu.

Država je zaščitila vse prostore, kjer se ljudje zbirajo k bogoslužju.

Kot morete iz zgornjega presoditi, imamo tu strogi socializem, zaenkrat še ni govora o brezbožnem komunizmu, bodočnosti pa bo pokazala. Afričani na splošno „čistega komunizma“ ne marajo. Molimo, da bi ga črni kontinent nikdar ne spoznal na lastni koži, ampak da bi vsi črni dosegli samostojnost v polnem smislu besede, to je narodno, duhovno in materialno.

NOVEGA LETA STARI VZDIH

Tiho je zdaj na naših otokih,
tiho, da čujemo morskih prsi dih.
A Aómori zvenijo snežinke.

Skrivamo, kar živi le v toploti,
v plašče,
in novega leta stari vzdih,

ko ptički tiho vriskajo v hribe.

Ali ni v takšnem mescu nekoč
naš dobri Gospod se odpravil k reki krsta?
Jordan pravijo ji še danes.

Toda otoki sanje o sreči
z morjem ponavljajo,
rahlo zibajoč

oranžne pene v peska naročju.

Aómori: mesto in pokrajina na severu glavnega otoka Hónšu, kjer dosti in dolgo sneži, in kjer so doma najboljša japonska jabolka. Dasi ni pravih tajfunov, se šum morja votlo razlega daleč naokoli. Podeželje in pogorje ovirata širjenje krščanstva, dasi se je tod v času preganjanja skrivalo dokaj kristjanov, ki so jih potem zaposlili v nekdanjih rudnikih zlata in srebra. Sveti krst je dohod do največjega zaklada. Ubogi Japanci, ki nimajo nič drugega kot upanje, da bo novo leto boljše, lepše, srečnejše! V tem se ne razlikujejo od modernega človeka, ki je zavrgel Jezusa in čaka na drugačnega odrešenika.

MISIJONAR ANDREJ MAJCEN JE ŠE NA DELU

Dolgo nismo imeli glasu o tem našem misijonarju. Zadnje njegovo pismo pred dokončno zasedbo Južnega Vietnama po rdečih nam je povedalo njegovo trdno voljo, da ostane v vsakršnih razmerah v Vietnamu, če ga bodo le predstojniki in oblasti pustile. Potem je prišla sprememba oblasti, čuli in brali smo, kako misijonarji množično zapuščajo Vietnam, a od g. Majcena ni bilo glasu ne iz Vietnama ne od kod drugod, kamor bi se morda umaknil.

Iz dveh pisem s. Ksaverije Pirc OSU smo mogli slutiti vsaj nekaj negotovega.

Misijonarka nam 8. februarja sporoča: „Ker sem najbližji slovenski sosed g. Majcena, sem šla k salezijancem vprašati, če imajo kaj novic iz Vietnama. Gospod Visser, ravnatelj, mi je povedal, da imajo vesti o sobratih le po privatnih potih. Pismeno ne morejo občevati. Kolikor se ve, salezijanski zavodi v Dalatu in Saigону še delujejo. Nekaj salezijanskih šol so pa podržavili. Gospod Majcen je gotovo še med živimi, sicer bi ta novica že pohitela čez mejo. Koliko ima prostosti, je pa vprašanje. Zaenkrat je še dokaj tujih misijonarjev v Vietnamu. Počasi jih bodo pač odstavili, a delajo previdno.“

V pismu z dne 27. marca pa ista misijonarka piše: „Prav kar sem telefonirala k salezijancem, če že imajo kaj novic o sobratih v Vietnamu. Nobene gotove vesti. Le, da juniorat salezijancev še deluje v Saigону (Hochimingu). G. Majcen je najbrž tam. Doseči ga moremo le z molitvijo.“

Da je naš vrli misijonar še živ in razmeroma zdrav in da celo more nadaljevati svoje tako ljubljeno poslanstvo, vzgojo domačega salezijan-

skega naraščaja, pove misijonar sam v pismu, ki ga je objavila „Ameriška domovina“ dne 16. februarja letošnjega leta. Pisal je sobratu Tonetu Vodetu v Turin. Pismo je bilo datirano 3. decembra, poštni žig je z dne 19. decembra, v Turin pa je pismo došlo šele 25. januarja. Misijonar Majcen torej tole piše o razmerah in svojem življenju in delu:

„Za Andrejevo sem prejel Tvoje septembrsko pismo, danes pa je to četrto pismo, ki ga pišem iz te moje mišje luknje, ne samo Tebi, ampak vsem svojim dragim, saj vem, da si „fejst fant“ in boš vsakemu posebej sporočil. Najprej vesel božič in srečno novo leto Marici in njenim v Brežicah, Milki in njenim v Novem mestu, g. Blatniku, g. Lenčku, g. Wolbangu, pa našim na Rakovniku ter slovenskim salezijancem in našim sestram po širnem svetu.

Do zdaj sem prejel le pismo g. Tohilla (delegat salezijanskega vrhovnega predstojnika za misijone) 3. oktobra, Tvoje in dr. Blatnikovo, pa še eno številko „Družine“ za junij. Kar se je do zdaj tam zame darov nabralo, naj le še tam ostane. Bom že pozneje pisal, ko bom bolj vedel, kako in kaj bo v bodoče.

Pa še nekaj zgodovine: Koncem aprila sem predal ravnateljstvo zavoda v Thu Ducu vietnamskemu sobratu in moj bivši novinec, zdaj provincialni delegat, mi je izročil dekret za magistra novincev. Začel sem novicijat na Binkošti z 18 novinci, zdaj jih imam pa še 12. Novinci morajo delati po pet ur dnevno na vrtu, da „pomagamo ekowuriji in da se uvrstimo v nove načrte“.

Z zdravjem še kar vlečem takole naprej. V maju sem se registriral kot jugoslovanski državljani, in tako z odgovornimi nisem imel od takrat nobenih opravkov. Sem kar miren in delam naprej.

Marsikaj sem se naučil pred leti v Jugoslaviji, kar mi je tu dobrodošlo, da se vidim v čednosti sv. Frančiška Saleškega in da pomagam razporejati naše salezijance, ki jih je 120, v manjše skupine z ekonomsko možnostjo in kot pomoč v dušnem pastirstvu, itd. Sem kar vesel, ko vidim, da so mladi vietnamski sobratje lepo ponižno sprejeli odgovorna mesta in se lepo uživljajo v nove razmere. Škofijski kler jim pridno pomaga.

Jaz sem navadno kar doma. Pred mesecem me je povabil na veliko večerjo predsednik mladinskega gibanja v Thu Ducu. Petje in govori so bili tudi za mene, pa sem tudi jaz nekaj spregovoril na čast Hočimingu, ki sem ga bil pred 25 leti srečal v Kunmingu in me je tedaj lepo pozdravil.

Za Andrejevo nisem hotel, da bi mi pripravili kake častitke, ker sem že v oktobru obhajal precej slovesno 50 letnico redovnih zaobljub in 40 letnico misijonstva, pa so me naši aspirantje le povabili – 70 jih je – v Thu Duc na večerjo in veselo akademijo.

V Saigonu, ali kakor zdaj pravijo, v Hochimingovem mestu je kar mirno in še celo katoliški tednik dalje izhaja.

Zdaj pa Tebe, vse domače, sobrate in dobrotnike lepo pozdravljam!

Tvoj Andrej

TAJSKA PRED RDEČO NEVARNOSTJO

M. KSAVERIJA PIRC O.S.U., Bangkok

V tej deželi, ki je sedaj takorekoč vključena v obroč komunističnih držav, delujeta dve slovenski uršulinki, najstarejša slovenska misijonarka s. Ksaverija Pirc in mlajša s. Frančiška Novak. Časopisje zadnje čase prinaša vesti o vznemirljivih nemirih, ki se pojavljajo tudi v tej, tako dolgo povsem mirni deželi. Kako se bo mogla Tajska v bodoče vzdržati v sredi rdečega morja? Ali bo mogla ostati vsaj nevtralna? Ob teh in drugih vprašanjih glede bodočnosti „dežele belega slona“ nam bodo besede s. Ksaverije Pirc OSU od tam pač pomembne.

Misijonarka, ki je pred 51 leti prišla v Siam, sedaj Tajska, nam v pismu z dne 8. februarja sporoča tole:

„Vsi trdijo, da bo usoda Tajske prav taka kot je sorodnih držav. Edini niso le v napovedi časa. Eni menijo: Čez leto dni, drugi pa: Čez deset let. Bomo že videli. Jaz bi zapustila Tajske samo na formalen poziv takajšnje vlade ali vrhovnih redovnih predstojnikov. Zdi se mi, da še vedno lahko koristim dragi tajski mladini.“

Iz pisma dne 27. marca:

„Tu ne zgubljam časa. Bolj kot kdaj skušamo kristjane utrditi v veri. Te zadnje tedne pred sklepom šolskega leta smo imeli vrsto duhovnih vaj za učenke posameznih razredov srednje šole. V majhnih skupinah, zbrane okrog daritvenega oltarja se vera v Kristusa vse drugače doživlja kot v prostorni cerkvi. Za počitnice (15. III. - 31. V.) je napovedanih cela vrsta predavanj v smeri študija svetega pisma. Protestanti in katoličani se skupno trudimo za kar najbolj intenzivno evangelizacijo drage Tajske po smernicah in pobudah svetega očeta. Preteklo nedeljo so imeli „ognjiščarji“ cele Tajske svoj kongres v Sirci ob morju. Navdušenje je bilo toliko, da se je kar čutil dih ljubezni Svetega Duha, ki prenavlja zemljo. Ali bo vse to skoro uničeno? Mnogi mislijo, da je prevrat vlade po vzorcu sosedov neizogiben. A nekje sem čitala: „Samo eno je gotovo za jutrišnji dan: Bog bo vstal pred sončnim vzhodom.“ Torej, zaupajmo in molimo!

V naših šestih uršulinskih postojankah na Tajskem imamo enkrat na teden izpostavljeno Najsvetejše cel dan. Namesto kadila v zrnih zažigamo kadilne paličice, ki so na Vzhodu že tisočletja simbol bogočastja. Pred oltarjem stoji umetniško izrezljana žara, napolnjena s peskom, poleg nje pa šop rdečih kadilnih paličic. 30 cm so dolge, zadnjih 10 cm je obloženih s kadilnim praškom. Ko duhovnik izpostavi Najsvetejše, prižge tri ali štiri paličice in jih vtakne v pesek urne. Počasi zgorevajo in polnijo kapelo z lahnim dimom in jako prijetnim vonjem. Pa tudi med dnevom ena ali druga sestra zažge novo paličico in jo vtakne v žaro. To je adoracija Vzhoda.

Veselo Alelujo!“

LETNO POROČILO Z JAVE

S. DEODATA HOČEVAR O.S.U., Indonezija

Zadnji čas je, da se vsaj pismeno malo pogovorim s „Katoliškimi misijoni“ o mojem delu, ki sem ga opravila v preteklem letu kot misijonarka in vzgojiteljica. Delam pri mladini; z božjo pomočjo skušam odpirati njihova srca vplivu božje milosti in po učenkah doseči tudi njihove starše, prijatelje in znance.

Šolsko leto smo začeli 6. januarja 1975. Takoj prve dni šolskega leta so bile učenke pri sv. maši v čast Svetemu Duhu: z zoupanjem otroka sme prosili Vsemogočnega, naj blagoslovi to leto in nas vodi s svojim Duhom.

Kar najhitreje sem skušala poskrbeti za priložnost duhovnih vaj najvišjemu razredu. Treba je bilo najti voditelja, prostor, urediti to in ono. Po učenkah smo poslali staršem pismo, v katerem smo razložili pomen duhovnih vaj in jih prosili za pismeno odobrenje, da se jih smejo njihove hčerke udeležiti. Med našimi učenkami je le kakih 40 % katoličank. Priglasilo se je pa nad 80 učenk, tako da smo morali udeleženko razdeliti v dve skupini. Pred duhovnimi vajami sem pa uredila, da so učenke prejele dovolj jasnega pojasnila o spolnem življenju. Učenke srednje nižje šole so stare od 13 do 17 let in je seveda to vprašanje zanje že zelo važno. V Jakarti imamo neko društvo, ki ga je ustanovil škof in katerega član je poleg drugih tudi en duhovnik in en zdravnik; to društvo na prošnjo šole daje učenkam pojasnila o tem vprašanju. Ko so učenke že preje dobile jasnost v teh zanje aktualnih zadevah, potem med duhovnimi vajami o tem med seboj sploh ne razpravljajo.

Tako sem šla koncem februarja s prvo in koncem marca z drugo skupino v dom duhovnih vaj, ki ni daleč ven iz mesta. Tudi nekaj učiteljic se je pridružilo, da se tudi one malo obnove v duhovnem življenju. Prišel je k njim tudi neki duhovnik kot opazovalec; nalogo ima, zbirati podatke o mladini v Jakarti. Prišel je šele pred nekaj meseci v misijone in seveda ne pozna razmer v naši deželi, pa se je zato zelo čudil, da so bile med udeleženkami duhovnih vaj tudi mohamedanke, budistke, itd. Uspeh duhovnih vaj je bil zelo lep, po mnenju učenk so se le prehitro zaključile. Kar nerade so zapustile ta dom miru in molitve. Milost je delovala v dušah in upam, da bo z božjo pomočjo le nekaj ostalo.

Poučevanje verouka je v naši deželi v šolah obvezno. V državnih šolah imajo učenci različnih veroizpovedi svojega učitelja, ki jih poučuje

v njihovi veri. V katoliških šolah imamo le krščanski nauk. Razen poučevanja verouka imamo tudi enkrat tedensko sv. mašo. Vse učenke z veseljem prisostvujejo, in če se zgodi, da kdaj duhovnik ne more priti, vprašujejo: Zakaj pa ni sv. maše? Prepričana sem, da je ta tedenska maša velik blagoslov za šolo. Vem, da Kristus deluje v dušah te mladine, ki prihaja k Njemu in se mogoče niti ne zaveda v polnosti Njegove navzočnosti; zato Ga zaupno prosim, naj se blagovoli razodeti njihovim dušam. Vse zavisi od Njega in moje zaupanje v Njegovo vsemogočno ljubezen je brezmejno.

Učenke, ki pa žele sveti krst, imajo poseben pouk po šoli. Pripravljala sem okrog 20 katehumenk in na njihovo prošnjo upala, da bodo krščena 15. avgusta. Poleg tega je bil po 15. avgustu določen tudi poučni izlet na otok Bali. „Človek obrača, Bog pa obrne“, pravi pregovor. 7. julija me je zadela prometna nesreča. Na potu k nekemu zborovanju me je podrl prehitro vozeči motor. Hvala Bogu, v nesreči sem imela srečo. Pri padcu sem se oprla na levo roko, ki se je sicer zlomila, toda je rešila mojo glavo. Sicer sem bila tudi na glavi ranjena, a brez resnih posledic. Zlomljena roka mi je dala nekaj prisiljenega počitka, kar mi je prav za prav zelo prav prišlo. Nesreča se je zgodila proti koncu drugega trimestra in tako šolsko delo ni veliko trpelo. Po drugem trimestru smo pa imeli dobrih 14 dni počitnic in tako sem mogla začeti tretji trimester z rednim šolskim delom. Res je Bog izbral najboljši čas in mi dal malo počitka. Zlomljeno roko sem pa precej dolgo „pestovala“; no, sedaj je že skoraj dobra.

Poučnega izleta seveda nisem mogla sama spremljati in tudi krst smo odložili na 11. september. Končno je prišel zaželjeni dan. V naši kapeli je bilo 16 učenk prerojenih v božje otroke. In 12. septembra, na praznik sv. Marijinega imena, torej na praznik šole, saj se naša šola imenuje Sancta Maria, smo imeli slovesno sveto mašo, med katero so novokrščenke prejele Gospoda Jezusa prvič v svoje srce. Vse učenke so prisostvovalе in s petjem povečale slovesnost. Za vso šolo je bil to velik praznik. Da bi le ostale zveste in polagoma bolj in bolj globoko prodirale v skrivnost neskončne ljubezni božje! 21. oktobra smo pa imeli birmo v stolnici in učenke so prejele Svetega Duha, ki jih bo podpiral v boju in težavah življenja po veri.

Od 3. septembra do 15. oktobra so imele državne šole velike počitnice radi mohamedanskega posta, katoliške šole pa so nadaljevale s poukom. Mohamedanski post se ravna po luni in se vsako leto začne okrog 10 dni prej – torej se stalni čas za velike počitnice ne more določiti. Ker se šolsko leto konča koncem novembra, imajo katoliške šole počitnice v decembru. Ker so pa izpiti v novembru in se šolsko leto nadaljuje v decembru, nimajo ravnatelji katoliških šol nikakih počitnic.

Zlasti letos ni nikakega prostega časa, ker so šolske oblasti izdale nove odredbe, ki nam vsem dajo mnogo, bi rekla, nepotrebnega dela.

Novo šolsko leto bomo začeli 5. januarja. V Indoneziji so družine še mnogoštevilne, in ker vse želi v glavno mesto, ne morejo šole – dasi jih je v Jakarti lepo število – sprejeti vseh učencev in učenk. Razen državnih šol je zelo veliko privatnih, med katerimi so glavne katoliške in protestantske. Ker pa veliko otrok ne more najti mesta v šolah, so oblasti prosile, da bi šole odprle tudi popoldanski pouk. Dopoldanski pouk je od sedme ure zjutraj do ene popoldne. Starši in učenci kajpada vsi hočejo v to dopoldansko šolo, kajti radi vročine je res pouk dopoldne lažji. Tudi mi skušamo sprejeti letos več učenk, a je težko s prostorom in zato bi morale odpreti tudi popoldansko šolo. Najbolje bi pač bilo povečati šolsko poslopje... Le Bog ve, kako bo mogoče rešiti vse te probleme. Število misijonarjev se vedno manjša, poklicev ni dovolj, dasi jih je več kot v Evropi in Ameriki. Redovnih učnih moči primanjkuje; dovolj je pa laičnih učiteljev, a starši otrok pričakujejo, da bo vsaj vodstvo šol v rokah redovnikov in redovnic.

Jaz sem še vedno ravnateljica nižje srednje šole (triletne). Letos bomo imeli v prvem razredu srednje šole kar štiri oddelke, okrog 200 novih učenk, saj vsak razred šteje nad 50 deklet. To število je seveda preveliko, toda v sedanjih razmerah ga je takorekoč nemogoče zmanjšati. Oblasti govore o manjšem številu učencev v vsakem razredu, kar bi bilo res najbolje, a je zaenkrat le teoretična možnost. Saj tudi v državnih šolah štejejo razredi nad 60 učencev. Seveda je delo vzgojiteljev težje in ne morejo dati učencem, kar bi morali dati, toda treba je pač izbrati manjše zlo.

Vse svoje upanje stavim v Gospoda, On bo dopolnil, kar mi ne moremo storiti. Mi sejemo, Gospod bo pa dal rast v svojem času.

Pravila budistk: „Čuvaj čisto srce in telo. Ogibaj se nespodobnih besed in misli. Ohranite duha čistega in bo svoboden kakor veter v vesolju in nič ga ne bo motilo, ker ne bo na nič navezan. Prepovedano se je dotikati zlata, srebra in biserov. Prepovedano je o tem govoriti z občudovanjem. Užitek premišljevanja mora nadomestiti užitke okusa. Hrana se sme uživati le zato, da se ohrani življenje. Nič živega ne ubij, niti mravlje ne. Velika napaka je, če budistična redovnica občuduje kraljevo palačo, njegove vrtove, parke in ribnike.“

KAKO JE V GHANI

POPISUJE S. SILVA ŽUŽEK SCMM (Nadaljevanje)

PREBIVALSTVO V GHANI

1.) Podatki o ghanskem prebivalstvu so zelo pomanjkljivi. Do prvega štetja l. 1960 enostavno še niso imeli dobrih, zanesljivih štatistik. Leta 1966 so šele ustanovili „Demografski oddelek“ na univerzi v glavnem mestu Accra (izg. Akra). Ta oddelek je bil zelo delaven. Pred nedavnim so dokončali: Pregled za narodno rodovitnost (Fertility Survey) in „Družinski pregled“. S pomočjo Ljudskega sveta je bilo še več takih študijev. Največja težava za demografe je v tem, da ni pravega vpisnega sistema, ki je zaenkrat obvezen le v nekaterih mestih. In še podatki v teh mestih so pomanjkljivi.

L. 1970 so imeli drugo narodno štetje, ki je doseglo veliko bolj zanesljive podatke.

Rast prebivalstva: Po prvih podatkih je imela Ghana okoli 2 milijona prebivalcev. L. 1960 so našli 6,7 milijonov in leta 1970 nad 8 milijonov. Iz tega je razvidno, da se šteje Ghana za deželo z visoko rodovitnostjo.

Umrljivost: povprečna starost je samo 40 let. Odrasla umrljivost le: 25 oseb na 100, materna: 15 smrtnih primerov na 1000, in otroška 160 na 1000 rojstev.

Beg iz dežele v mesta se je začel že pred leti, posebno še iz puščavskih predelov na severu, na jug (v večja mesta). Računajo, da je l. 1960 živelo v mestih (ali v večjih naseljih z nad 5000 prebivalci) okoli 23% in l. 1970 pa že 33%.

Razporeditev prebivalstva: v nekaterih predelih živi okoli 40 oseb na km² in v drugih pa 110, ponekod samo po 20 oseb na km². To nam pove, da so nekateri predeli pogosto naseljeni, drugi premalo, kar povzroča gospodarske težave.

Razni činitelji vplivajo na to neenakost prebivalstva: podnebje, padavine, oddaljenost, prevoz, šole, univerze (ki so samo v dveh večjih mestih) in pa zaposlenost.

Verstvo: vseh kristjanov je samo 43% (od teh je katoličanov samo 14%), muslimanov 12%, pripadnikov „tradicionalnih verstev“ (po prejšnje: poganov) je še 38%; in brezvercev pa 7%.

2.) **NARODNE SKUPINE:** Večje narodne skupine so: **AKAN:** 44%, ki obsega druge manjše skupine: Asante, Fante, Boron, Nzima, Sewfi, Wasa, Ahofu; **EWE:** 13% in **GA ADANGBE:** z 9%. Drugih 34% sestavljajo razna plemena, imena nekaterih so: Aowin, Ahanta, Adenkyra, Asen, Kotoku, Akyem, Kwahu, Agona, Efutu, Awutu, Larte, Kye-

Na temlem trgu domačih ročnih izdelkov misijonarka s. Silva v Ghani kupuje lepe spominke za misijonske prijatelje.

ropo, Ada, Shai, Akuapim, Akwamu, Krobo, Lolobi, Dagari, Sissala, Nkonya, Likpe.

Kar je zanimivo, je dejstvo, da polovica prebivalstva še nima 18 let starosti in da se je polovica prebivalstva rodila po 2. svetovni vojni, in četrtnina prebivalstva po državni osamosvojitvi l. 1958.

3.) *Zaposlitev*: vsega dejavnega prebivalstva je okoli 75%.

Različnost dela: a) Poljedelstvo: 61%, b) Rudarstvo: 2%, c) Tovarne: 9%, d) Trgovina: 15%, e) Gradnja: 3%, f) Električne in sanitetne ustanove: 1%, g) Prevoz: 3%, h) Druga dela: 6%.

Iz tega je razvidno, da je Ghana predvsem poljedelska dežela. Industrije je zelo malo. Kar je zanimivo, je dejstvo, da je trgovina precej razvita: 15%. Pri taki nepismenosti pa toliko trgovanja! Posebno žene se odlikujejo v tem, veliko bolj kot moški. In ta pojav vpliva na celotno gospodarsko stanje. Večina žena si zna pomagati s trgovanjem in se tudi znajo zaposliti na ta ali oni način. (Sledi.)

KOKALJEVA CERKEV – POSVEČENA

Poroča o. JOŽE KOKALJ S.J., Zambija

Pišem iz Botswane, države, ki je velika kot Francija in se širi na jugovzhodu od Zambije. V veliki vasi Serowe, ki šteje 40.000 vaščanov, je zaorala svoje apostolsko delo s. Zora s še šestimi uršulinkami (3 Američanke, 3 Angležinje). Zato sem se odločil, da sestro Zoro obiščem na poti v domovino, kamor odhajam za nekaj mesecev na zdravniške preglede in oddih.

Pošiljam vam tudi dve fotografiji nove cerkve v Materu. Cerkev smo slovesno posvetili 8. marca. Prisotna sta bila lusaški nadškof in škof iz mesta Livingstone, koncelebriralo je 19 duhovnikov, med njimi tudi o. Lovro Tomažin, o. Mlakar Janez in o. Luka Lucić. Vlado so zastopali trije ministri in ob koncu maše je pravosodni minister imel lep nagovor.

Cerkev je posvečena Odrešenikovi Materi. Tri oltarne slike predstavljajo Marijo v skrivnosti odrešenja: Oznanjenje, križanje, vnebovzetje. Umetnik je vodja šole za umetnost v Lusaki, priznani angleški slikar Tom Hill. Pred cerkvijo smo postavili zvonik za 460 kg težak zvon, dar gorenjskih župnij, posebej še blejske.

S to posvetitvijo sem končal triletno delo in zdaj lahko rečem velik Bog plačaj vsem, ki so pomagali pri delu, in pa Tebe Boga hvalimo – Bogu v zahvalo.

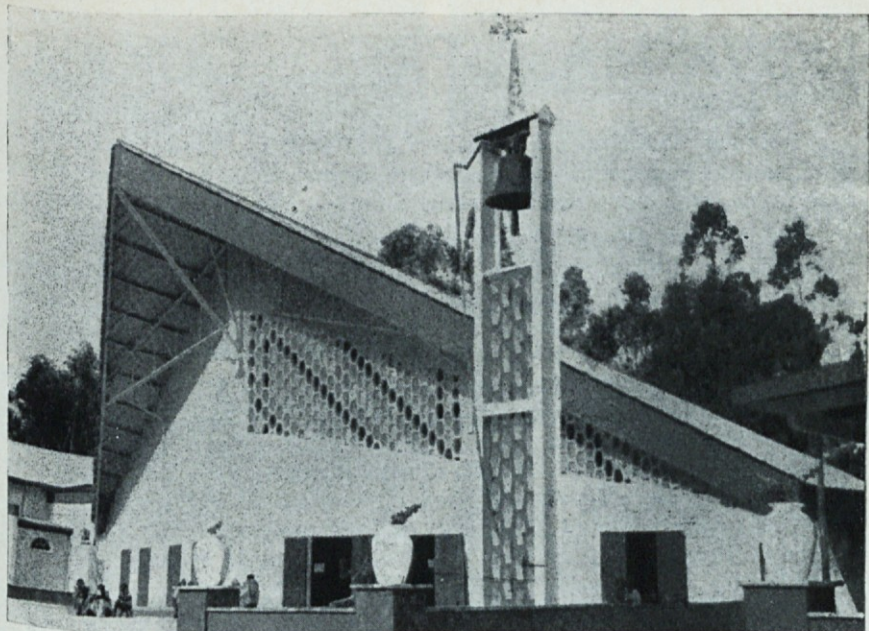
O. Lovro pa je junaško, kot to on zna, začel kopati temelje župnijske cerkve v svoji župniji Chelston v Lusaki. On bo verjetno hitreje dogradil svojo cerkev, ker je izredno podjeten in delaven. Cerkev pa je v Chelstonu zelo potrebna, saj imajo maše v dvorani.

Med mojo odsotnostjo vodi župnijo Matero p. Janež Mlakar, ki je medtem svojo župnijo Sv. Kizita oddal poljskemu sobratu. Ko se vrnem v Matero, bo Janez odšel v tretjo probacijo v USA, da dokonča svojo jezuitsko formacijo.

P. Radko Rudež se je podal v svoj nekdanji misijon Katondwe ob meji z Mozambikom in Rodezijo, ob reki Zambezi.

Janez Mujdrica odhaja ob koncu poletja v Toronto v teologijo. Delal bo družbo Jožetu Grošlju, ki se tam pripravlja na mašniško posvečenje.

K slikama na desni: Posvečena cerkev v Matero v Lusaki. Dobro je viden zvonik z zvonom, ki je dar slovenske zemlje. – Spodaj: Pri posvečenju v cerkvi

NOVA MAŠA PRI O. CUKALU

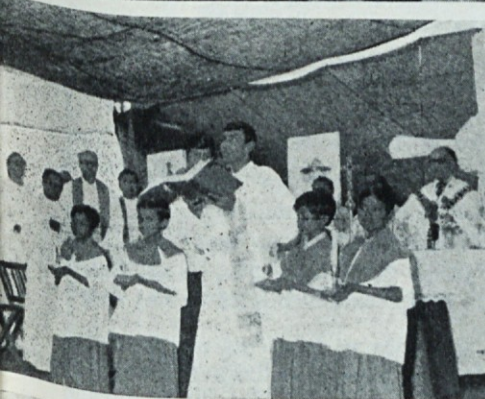
Sedmega decembra v svetem letu 1975 smo imeli novo mašo. To se pravi ne le novo mašo, namreč posvečenje novomašnika na velikem igrišču naše farne šole z novo mašo. Posvečeni novomašnik je bil Abani Serkar.

Brž ko sem poklical prostovoljce, ki bi bili pripravljene pripraviti novomašniku dostojen sprejem, so le-ti napolnili našo verando. Med njimi so bili zastopniki naših vasi in vasic, člani Vincencijske konference in vseh štirih vej Marijine družbe. Takrat sem gledal v teh faranih župnijski svet, s katerim sem se že dolgo ubadal. Če bi ga izvolil sam, bi bila izvolitev morda meni po volji, a verjetno piramidno vsiljena. Če bi izvolili zastopnike naši obstoječi krožki, bi zadišalo po stari vaški politiki; tako pa so prišli le tisti, ki so bili pripravljene žrtvovati. To je zdaj moj župnijski svet, sem si mislil, to je dar nove maše. Načelovali so in vodili: Sušil in Šambhu in Mukul ter Krištof, trije akademiki in četrti – aktivist, ki je po poklicu mizar. Pridno jim je stala ob strani Marcela, predsednica kongregacije žena.

Jutro pred praznikom Brezmadežne. Obsežen paviljon se je polnil. Četrt ure pred začetkom, to je ob pol osmih zjutraj, je bil že napolnjen z božjim ljudstvom, med katerim je bilo tudi precej protestantov in nekaj hindujcev, a dva kamiona sta še prihajala iz Kalkute. 30 duhovnikov, redovnih in škofijskih se je pomikalo z nadškofom in našim ordinariem iz župnišča čez most in proti ovenčanemu paviljonu, ki je v cvetju in svilenem papirju blestel kakor kak „mini stadion“. Vaška godba je udarila poskočno koračnico, tamburini, tóbla in bobni so dvignili sedeče goste na noge. Pri vhodu v paviljon se je povorka za hip ustavila, ker so prihajala dekleta in obsula nadpastirja s cvetjem. Po stari indijski navadi so zatrobili v školjke in naš zbor je pod večšo roko umetnika Vidžaja zapel obhibadon-pozdrav. Med špalirjem šolarjev se je procesija približala oltarju pod palmami. Nadškof dr. Picachy je bil sprejet z dišečim kadilom in aromatičnimi agarbati in je spregovoril o pomenu slavja.

To bo prvi bengalski duhovnik, ki bo prejel posvečenje v svojem rojstnem kraju in ki bo sredi palm s svojim škofom prvič dvignil božji kelih nad vasi 24. Parganasa.

Večina še nikdar ni imela prilike videti posvečenja. Abani je pokleknil pred škofa in mu obljubil pokorščino z jasnim glasom dobrega pevca v bengalsčini. Videli smo ga, kako je ležal na tleh, medtem ko so pevci in verniki klicali k Bogu in svetnikom za novega služabnika, ki se je z dušo in telesom predal svojemu Mojstru in Učeniku Kristusu.

Slike: Novomašni sprevod, pozdrav škofu, posvečenec bere sv. pismo pri posvečenju; novomašnikova mati spravlja rutico, s katero je obrisala maziljenca, naš misijonar o. Cukale poklada roke nad posvečenca.

Posvečenje je zaključeno.

Novomašnik najprej blagoslovi svojo mater.

Novomašnikov oče je gledal z nebes, ko je Abanijeva mama oblačila svojega sina v albo in mu podala plašč. Takrat je malo katero okc ostalo suho...

„Ganilo me je bolj, kakor bi me najboljše duhovne vaje“, je nekdo pripomnil. Neka bengalska učiteljica pa je vzkliknila: „To je bil Božič, kakor ga še nisem doživela“. Čeprav je do praznikov bilo še precej daleč.

Samo otrok je bilo okrog tisoč in vendar ni bilo čuti niti besedice običajnih otroških komentarjev. Zvočnik je ponesel v daljave posvetilne besede tridesetorice somaševalcev in dvatisočglave množice, ki je ubrano molila: Po Tebi, v Tebi in s Teboj, vsa čast, vsa hvala! To je bila molitev, to je bila izpoved vere, to je bil triumf Gospoda, ki je prišel in ki še prihaja, saj so še vsaj trije, ki se pripravljajo, da stopijo v imenu naše fare svetega Antona k oltarju, da skličejo Duha Gospodovega nad Bengalijo, ki je orošena z znojem tolikih misijonarjev, pred vsem iz Slovenije in Hrvaške.

Ko so me vprašali, kako je bilo mogoče tako sijajno organizirati in tako brez napake izvesti novomašno slavlje, sem pokazal na sestro Lancijo in na p. Engelberta in na naše aktiviste; pa je nekdo hudomušno pripomnil tisto o brencelju, ki je zašel v uho asamskega slona. Orjak namreč ni hotel vleči hlodov in ni hotel. Pa je puščavnik molil in v molitvi poslal živalco v njegve velike uhlje. Kar ni napravil bič, je uspelo mali mušici... – Majčkeno sem ga zafrknil, češ moje ime je Cukale in ne Brencelj. Jaz pa vem, da je Bog poslal svojega angela, ki je stopil med te kanale in zaplival v srca mojih ljudi. Njemu hvala! Na vekov veke. Amen.

ALI ČAKAŠ KOGA DRUGEGA, O FUDŽI?

Z belo ruto romarjev otoka Škóku:
koga čakaš, gora Fudži, to jesen?
Svečnike oranž si v smer morjá prižgala,
z mehkim prtom listja trdo prst pokrila –
komu kuješ spalnice modrikast ključ?

Dež umil je stekla dneva zadnjo lučko.
Zdaj sem z njo z oči goré solzó dojel.
Zdaj razumem ogenj v tvojem srcu, gora,
hrepenenja nekončano melodijo;
Njega, ljubega daljav, pa ne poznaš.

Čuj me, romarja z morjá, ker vest ti nosim:
čul sem Ljubega jokáti – v jaslicah.
Čul sem ga – umirajočega na križu.
Čul, ko te s potresom – z groba živ – je snubil.
Ali moreš najti Lepšega, srcé?

Gora z belo ruto, tiha gora Fudži,
ne odmakne več obraza z morskih dalj.
Včasih sneg in včasih dež za krinko prosi,
včasih, kakor da se trga v beg od brega –
toda ali ne prihaja – Božji Sin?

Škóku, pravzaprav Šikóku v pisavi in počasni izgovorjavi, je tretji največji japonski otok. Romarji k njegovim svetiščem nosijo belo obleko. Pesem namiguje na zgodnji sneg gore Fudži, ki je viden daleč naokoli vse tja do oceana, kamor se njen južni del razteza. Pesem pa odkriva tudi japonsko dušo, ki hrepeni po neznanem in resničnem Bogu in ki se skoraj ne more sprijazniti z dejstvom, da se je neskočni Bog ponižal do učlovečenja. Budizem in taoizem sta zamaknjena v brezosebno absolutnost.

JANEZ PUHAN ODGOVARJA

Iz „Ognjišča“, februar 1976. Pogovarjal se je urednik F. Bole.

Lani v oktobru je naše uredništvo obiskal naš malgaški misijonar lazarist Janez Puhani, doma iz Bogojine v Prekmurju. Po enem letu dušnopastirskega dela v šentjakobu ob Savi se je pripravil na misijone eno leto v Parizu z učenjem francoščine. Štiri leta na Madagaskarju, zadnji dve leti v centru slovenskega misijona v Vangaindranu skupaj s Pepijem Giderjem iz Tišine. O Madagaskarju smo v Ognjišču sicer že precej pisali, ker pa tu deluje največ naših misijonarjev skupaj, ne bo odveč, če slišimo še kaj, zlasti kje so naši misijonarji in misijonarke, kaj delajo, kakšne načrte imajo. Janez Puhani nam bo govoril o misijonih in o njihovem delu zelo odkrito in kritično, česar nismo preveč navajeni slišati. To je misijonska stvarnost, ker bi bilo nepravilno, če bi si delali napačne predstave ali bi, kot pravimo, romantično gledali na misijone. Tako bomo bolj razumeli naše misijonarje, njihovo delo, uspehe in neuspehe in tudi, kaj in kako jim lahko pomagamo.

Najprej sva se z Janezom pomenila o njihovi novi misijonski hiši v Vangaindranu, o kateri smo že pisali in ki sedaj že služi svojemu namenu. Ugotovili so, da načrt o gradnji velike misijonske hiše (velike za takojšnje razmere) morda ni bila najboljša zamisel in bi bilo bolje, če bi bilo več manjših hišic, že zaradi tega, da ne bi predstavljala neke vrste mogočnosti in bila tako tuja domačim, vedno le „hiša belega človeka“ in ne hiša njihovega župniškega občestva. Tako bi bilo najbrž tudi več miru. Spodnji prostori služijo župniji za pisarne, knjižnico, za katero so precej potrošili, saj so pokupili, kar se je dalo dobiti malgaške literature in precej francoske, ki pa so jo v glavnem dobili od francoskega konzulata. Knjižnica je zelo važna tudi za boljše dušnopastirsko delo. Spodaj so še stanovanja župnijskih duhovnikov. Prvo nadstropje pa služi za prenočišče in odmor vsem slovenskim misijonarjem, ko so v centru ob skupnih mesečnih srečanjih ali če kam potujejo oziroma se vračajo. Tam je tudi knjižnica za misijonarje, kamor naj bi dobivali tudi časopise iz domovine in kakšno novo slovensko knjigo. Skušali jim bomo ugoditi.

Naj vam napišem najbolj zanimive odstavke najinega pogovora.

Največkrat se slovenski misijonarji dobite skupaj v tvoji župniji v Vangaindranu, zato dobro poznaš tudi razmere na celem našem misijonu. Vem, da morajo nekateri misijonarji hoditi in potovati tudi po dva dni zaradi oddaljenosti in neurejenih prevoznih poti, kar je odvisno tudi od vremena, vendar si gotovo želite ohraniti medsebojno povezavo, tudi kot Slovenci, kar je za duhovnika-misijonarja tudi zelo potrebno. Kolikokrat se v tem centru srečujete?

Želja je, da bi se zbrali vsak mesec enkrat, a je tolikokrat prišlo kaj vmes, da srečanja ni bilo vsak mesec; vsi se težko zberemo. Vselej ima kateri opravičen razlog za to, da manjka. Tisti, ki so bliže centra, prihajajo pogosto, na primer Janko Slabe pride z motorjem skoraj vsak teden; France Buh, ki živi v najbolj oddaljenem področju, pa bolj redko. Tudi škof želi ta srečanja in poudarja potrebo po načrtnih srečanjih, saj drugače se tu in tam že kaj videmo. Toda temu bomo v bodoče morali posvečati več pozornosti. V slovenskem misijonu nam zdaj pri delu pomaga še neki Holandec,

ki bo odgovoren za mladino v celem našem južnem področju, v Ranomeni pa bo pomagal neki starejši francoski misijonar.

Mnogo dobrega je v tem, da si med srečanji izmenjate izkušnje, skupaj nekaj načrtujete, se pogovorite v svojem domačem jeziku...

Zdaj ko dobimo še dve novi moči, moramo resnično vložiti ves trud, da bomo začeli delati kot ena ekipa, si tako tudi zastavili pastoralno delo. Škof od nas, ki smo najmlajši misijonarji tam, veliko pričakuje.

Bazo in materialne pogoje, ki so za misijsko delo neobhodno potrebni, ste postavili. V Vangaindrano, na drugih misijskih postojankah ste tudi zgradili cerkve in hiše. Bi nam povedal, kje sedaj še pripravljate kakšno misijsko postajo oziroma pogoje za nadaljnje delo.

Tak kraj je Matanga, kjer Janko še gradi cerkev in hišo. In mislim, da je z Matango potem to delo za glavne objekte ali stavbe končano.

Kaj pa Ankarana, kjer je deloval Cikanek?

Prvotno je bil mišljen tudi ta kraj, toda zidave se v tem kraju verjetno ne bomo tako hitro lotili. Tudi Janko Kosmač zdaj ne stanuje več tam, ampak hodi tja iz Farafangane. Mislimo, da je drugje delo nujnejše. Resnično smo pogoje za delo ustvarili in zdaj bo potrebno začeti z načrtnim dušnopastirskim delom.

Pri tem delu računate tudi na nove moči, ki bodo prišle. Kajeri misijonarji delate na Madagaskarju sedaj?

Najstarejši med nami je France Buh, ki dela na novi misijski postojanki v Vondrozo; Janko Kosmač živi v Farafangani, dela pa v Ankarani; v Matangi je Janko Slabe; Ivan Selak in Rok Gajšek delujeta v Ranomeni, v Vangaindranu pa midva s Pepijem Giderjem; prej sem omenil še dve tuji pomoči. Poleg sester v Vangaindranu, Marije Pavličič in Amande Potočnik, živita na Madagaskarju še s. Marjeta Mrhar in s. Terezija Pavlič, sicer ne na področju slovenskega misijona, ampak v Tanganoniju. V italijanskem delu misijona pa je še en slovenski misijonar Ivan Štanta. Nove moči pa so: Peter Opeka, znanec na Madagaskarju, saj je tam že živel dve leti, drugi je Rado Sušnik – oba bosta verjetno v začetku leta prišla iz Argentine, prav od tam pa pridejo še trije fantje, laični misijonarji. In tu je še Minka Škrli (skupaj z Janezom je obiskala naše uredništvo, op. ured.), ki se tudi pripravlja, da odide na Madagaskar. Je medicinska sestra in bo delala v sklopu sestrške ambulante, kaj več še ne bi znal o tem povedati. Tako upam, da nas bo z novim letom 1976 na Madagaskarju delalo okoli sedemnajst ali osemnajst.

Zapustil vas je Silvo Česnik, ki je odšel v Francijo.

Tam se pripravlja za vstop med lazariste; z Rokom si nisva nič preveč domišljala, da bi bil to najin vpliv.

Madagaskar ima torej le dobre perspektive.

Predvsem imamo mi misijonarji pred seboj perspektive in načrte, ne vemo pa, kako v resnici z našim delom tudi bo, kar je odvisno predvsem od politične situacije na Madagaskarju. Nabrali smo si tudi koristne izkušnje in v bodoče bomo morali delo zastaviti še kako drugače.

Kaj misliš, katere osnovne spremembe bi bile za vaše delo potrebne?

Malgaši so zelo občutljivi za vse, kar je njihovega in vse, kar ni. Na to moramo posebno paziti mi misijonarji: ko nekaj naredimo, ne smemo ustvariti vtisa, da smo to naredili mi Slovenci, vedno morajo biti v ospredju domačini. Misijonar se mora skriti, to je eno načelo. Drugo, delati smo vtis mogočne (cerkvene) ustanove, ki po mnenju domačinov nikoli ni mogla

biti v finančnih težavah. In da je misijon podjetje, hujše kot katerokoli malgaško podjetje. . . Dostikrat je tako pojmovanje kvarno vplivalo tudi na kristjane; marsikdo je postal kristjan iz sebičnih namenov, ko je mislil, da bo od krščanstva imel kakšne koristi. Da smo ustvarili bazo, smo morali zidati cerkve, šole, hiše, ambulante, saj ničesar ni bilo. Ljudje so dobili vtis, da denarno nismo v stiski, da gre tu za nekako posvetno ustanovo kot vse druge. . . Ko se je moral misijonar ukvarjati s takimi zunanji dejavnostmi, je pri tem trpelo predvsem oznanjevanje. Zdaj bo potrebno pokazati tudi drugo stran misijona; da misijon ni le to, kar ljudje vidijo: stavbe – da je naloga misijona čisto drugačna. Zadnje čase sem se v Vangaindranu posebno trudil, da bi to ljudem razložil. Saj bodo prej ali slej na Madagaskarju prešle v državne roke tako šole, bolnišnice, druge ustanove, kot tudi to, kar danes misijon še ima; toda država ne bo nikoli oznanjala evangelija, če ga ne bomo mi – to pa je tudi naša prva naloga. Včasih misliš, da narediš veliko dobro delo, pa si ga v resnici zelo polomil. Tako težavo smo v Vangaindranu imeli glede naše šole, ki jo upravljajo sestre, ali pa jih imamo pri gradnji. Janko Slabe zna voditi pravo politiko: „Ne gradim šole jaz, gradimo jo mi, zato vložite v to delo čimveč, da bo resnično vaša.“ Enako za cerkev. Če se bo na našem področju še kaj gradilo, morajo poleg sodelovati ljudje, brez njih ne bomo ničesar več delali. Raje bomo šli v manjše zidave, tudi če bo gradnja trajala več časa, to ni važno; tako bo zares vse njihovo.

Zdi se mi, da imate z ljudmi tam tesnejše stike, kot bi jih imeli tu v Sloveniji, ker so ljudje zdaj že navajeni, da sami odločajo, že po naravi, saj imajo svoje vaše svete na civilnem področju. To pa nam je lahko za zgled tudi na verskem področju, da bi ljudje sodelovali pri reševanju tudi takih problemov.

Cerkev je to vpoštevala že precej časa, a sedaj se še bolj trudi, da bi v župniji in verskih občestvih ljudi še bolj pridobila k vodenju, sodelovanju. Tako ni niti najmanjša župnija brez župnijskega sveta in tudi v Vangaindranu nisem sam ničesar storil, kar ne bi odločil tudi župnijski svet; bil sem le eden od članov tega sveta, morda sem imel po škofovih naročilih le zadnje besedo. Včasih so bili ljudje veliko bolj radikalni, kot pa bi bil jaz, če bi odločal sam. Šlo je naprimer za krst. Ko starši pri nas zaprosijo za krst, se tudi oglasijo pri duhovniku ali pri sestrah. Dobijo formular, ki ga morajo izpolniti, in knjigo o krstu, ki jo morajo prebrati. Tako je seveda v tistem kraju, kjer so starši že kolikor toliko izobraženi. Ko se starši vrnejo k nam, se z njimi pogovorimo o krstu, o knjigi, ki so jo prebrali; takrat oddajo tudi prošnjo za krst, ki jo vložimo k ostalim formularjem. Vse prošnje so nato pregledane na sestanku župnijskega sveta. Ko se člani sveta seznanijo, kako je s prosilcem, odločijo, ali naj se otrok krsti ali ne. Zgodilo se je, da je bilo v letu 1974 od 47 prošenj za krst sprejetih le trinajst.

So bili njihovi starši že krščeni ali še pogani?

Samo krščeni. Vsaj v Vangaindranu je bilo do sedaj tako načelo, da otrok poganskih staršev nismo krščevali; najprej naj bi se na krst pripravili starši, potem smo krstili tudi otroka.

Nas to sodelovanje in odločanje zelo preseneča, ker živimo v taki tradicionalni verski pokrajini, pa pri nas tudi ni teh problemov in take zavesti ne.

Po sodelovanju laikov smo na Madagaskarju daleč naprej. V štirih letih, kar sem na Madagaskarju, se mi še ni zgodilo, da bi med mašo moral sam brati berilo, tudi pri vsakdanji maši ne, ko tu doma opažam, da še vsa nedeljska berila bere ponekod le duhovnik. Seveda pa vse tudi ni tako idealno, kot bi si človek mislil. Eden velikih problemov je ta, da skoraj 90 % odraslih

krščenih ne more iti k zakramentom, ker niso cerkveno poročeni. In kako tu pomagati? Kaj spremeniti? Ali spremeniti cerkveno zakonodajo ali pa preusmeriti vso našo pastoralo.

Zakaj se pri zakoncih pojavlja ta problem?

Tudi če moški in ženska živita skupaj lepo življenje deset ali celo dvajset let, se iz strahu ne moreta odločiti za cerkveno poroko, ker čutijo v tem veliko odgovornost, in toliko tistih: „Kaj pa, če ...“ Tako je tudi med mladimi. Lani ni bilo niti enega mladega para, ki bi se poročil v cerkvi. Bilo je sicer nekaj prosilcev, starši so prosili za mlade, pa sem se odločil: ne. Cerkev na Madagaskarju mora zaenkrat še tolerirati poskusni zakon, to je zaenkrat še neizogibno zlo, kajti posebno na deželi se ne poročajo mladi, je zaenkrat še neizogibno zlo, kajti posebno na deželi se ne poročajo mladi, poročajo jih družine. V veliki večini primerov se mladi ne poznajo in tako dvojico je težko cerkveno poročiti. Drugi problem: Če v malgaškem zakonu ne bo otrok, zanje to ni noben zakon. Zato je treba seveda poskusiti, če otrok bo ali ne. Dokler se mladi ne bodo poročali iz ljubezni in svobodno, brez vsakega zunanje pritiska, bo moralo stanje biti še tako. Ko se enkrat poročijo, imajo otroke, lahko upamo, da se bo njihov zakon obdržal; takrat je tudi več možnosti za pripravo krščanskega zakona.

Tu je potrebno mnogo razumevanja in upoštevati čisto druge okoliščine in navade.

Spomnil sem se debate z našim škofom Viktorjem o problemih malgaške mladine, ljubezni, c poroki. Razlagal sem mu, da vse le ni tako, kot mislijo starši Malgaši o tem. Nekaj časa me je poslušal, potem pa dejal: „Veš, ti še preveč misliš s svojo belo glavo.“ Nadaljeval je: „Pri vas se morata mlada dva imeti najprej rada, pa se potem poročita. Pri nas je obratno: najprej se poročita, ljubezen pa pride potem.“ Če pride, sem ugovarjal. Koliko mladih poznam, pa vidim, da ljubezen ne prihaja kar tako avtomatično. Težko je reči, da tako načelo drži, posebno še danes, ko so spremembe tako nagle, tudi kar se tiče mišljenja mladih na Madagaskarju, da je težko vedeti, ali te tradicionalne norme na Madagaskarju še veljajo ali ne.

Težave se pojavljajo, ker ne gre zgolj za tradicijo, pač pa tudi za nove vplive, vrenja med mladimi pa tudi v državi sami. Spomnil sem se še tvoje želje, da bi si malgaška mladina rada dopisovala z mladimi, ki živijo v domovini njihovih misijonarjev, da bi se Malgaši dopisovali s Slovenci.

Zdi se mi, da se Malgaši mnogo bolj zanimajo za Slovence kot Slovenci tukaj zanje; posebno še za versko življenje tu pri nas. Marsikdo me je prosil, če bi mu našel dopisovalca. Če bi se kdo želel dopisovati, seveda v francoskem jeziku, bi naj sporcčil naslov na Ognjišče, vi pa bi naslov posredovali nam.

Lahko bi pomagali tudi tistim, ki francoščine ne obvladajo, tako da bi pisma prevajali bodisi mi ali tudi vi, le da ste vi z delom bolj obremenjeni.

Mislím, da to ne bi bila tolikšna obremenitev, ker bi pisma gotovo bila bolj redka. Seveda bi bili naši presrečni, če bi dobili kako pošto, tudi če bi bila napisana v slovenščini; bi nam jo že prinesli v prevod. Zanimala bi jih tudi kakšna slika. Večkrat sem bil presenečen, ko sem med obiskom pri kakšni družini videl na steni viseti slike iz Ognjišča; morda so Ognjišče dobili pri kakšni sestri...

Veseli nas, da slike slovenskih obrazov visijo na stenah malgaških hiš. Sedaj se boš vrnil na Madagaskar. Želimo ti, da bi skupaj z drugimi slovenskimi misijonarji pogumno in uspešno reševal probleme, ki jih imate, mi pa vam bomo skušali pomagati z našo molitvijo pa tudi s prispevki, ki vam jih namenjajo naši bralci, zlasti pa še s simpatijo.

KAJ JE NOVEGA V VANGAINDRANO

Poroča JANEZ PUHAN CM, Madagaskar

Gledam skozi okno proti naši ambulanti in vidim, da se je število bolnikov že nekoliko zmanjšalo, kar pomeni, da smo najhujšo vročino in vlago dali že skozi. Sicer nekateri stari Malgaši prerokujejo, da bo veliko deževje še prišlo. Upajmo, da nam bo to leto prizanešeno s ciklonom. V severnem delu otoka so nekatere province po dveh zaporednih ciklonih pošteno upustošene. Te stvari nič preveč ne pospešujejo napredka in povrhu še jemljejo ljudem pogum.

Kakor ste že nekateri slišali, smo na Madagaskarju pred nedavnim proglasili novo republiko, ki se imenuje demokratična in socialistična. Da bo res vse to postala, bo potrebno še veliko truda. Zaenkrat še slabo kaže in človek, ki je nagnjen k pesimizmu, bi rekel, da je ta naša ladja (če gledate sliko našega otoka, je res kot velika ladja v Indijskem oceanu) v nevarnosti, da se razbije ob čeri in veliko je morskih psov, ki že željno čakajo, da bodo pograbili svoj plen.

Iz dneva v dan se večja kriminal in stari Malgaši, ki so poznali še lepše čase, ko je bila sosedova lastnina, posebno še tisto v hiši svetinja, kar naprej zatrjujejo, da so postali ljudje „biby“ se pravi dobesedno živali, divjaki. Zdi se, da je oblast brez moči ali pa svoje moči troši, da se ohrani na stolčku. Sicer pa ni čudno: Kako naj državni uslužbenci, ki so šli že skozi vse vlade, in tako različne, vodijo kakšno socialistično revolucijo, ko je vendar njim prvim za to, da ne bi izgubili svojih privilegijev. Delavska klasa je pa tako maloštevilna in neosveščena, da tudi ni nevarnosti, da bi iz njihove vrste prišlo do kakšne spremembe. Študentje tudi nimajo potrebe po revoluciji, ker skoraj vsi izhajajo iz dobro stoječih družin. Na Madagaskarju je treba napraviti revolucijo med kmečkim ljudstvom, pa sem prepričan, da niti Maocetung ne bi na Madagaskarju uspel. Kitajski človek je že po naravi delaven in podjeten in tak je bil že pred kitajsko revolucijo. Mao jim je pomagal le iz socialnih krivic. Naš malgaški človek pa po naravi ni preveč delaven, ne čuti potrebe po napredku, ali pa napredek povsem napačno pojmuje. Mladina naprimer misli, da je revolucionarna, če priredi čimveč plesov, če vidi čimveč italijanskih „spageti“ vestern filmov..., zdi se jim pa manjvredno, če morajo vzeti v roke lopato.

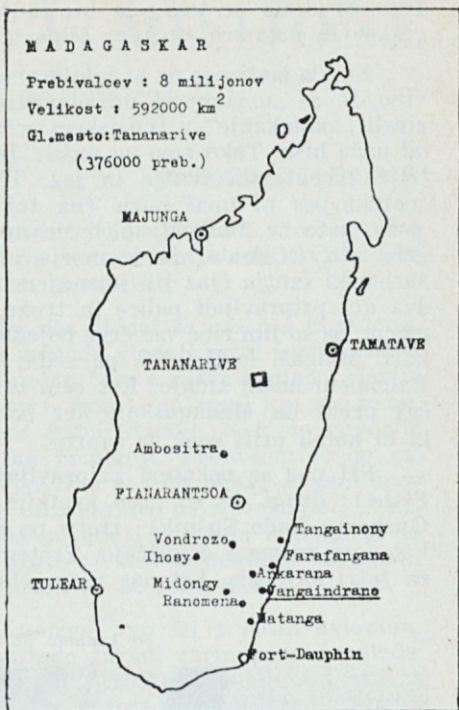
Krščanska mladina, kmečka še posebej, ima svojo organizacijo, ki kar dobro napreduje in osvešča mlade. Tukaj pri nas na jugu smo še bolj v začenjanju, pa je že nekaj upanja. Poskušamo jim odpirati oči, da gledajo položaj okrog sebe, vzroke in ovire napredka, socialne krivice, skratka navajamo jih razmišljati in počasi že zahtevamo, da reagirajo, da po svojih močeh vzamejo v roke delo za napredek v njihovem kraju. Zaenkrat jim je pri tem velika ovira strah: strah pred odgovornostjo, strah pred državnim uslužbencem, ki zlorablja svoj položaj,

strah spremeniti nekatere navade, ki so dostikrat edina ovira, da se izkopljemo iz revščine. Taka je na primer dolžnost, da se bedi pri mrliču. Ker je mrtvih kar veliko, se zgodi, da cele vasi po štiri dni v tednu izgubijo samo ob čepanju pri mrliču. Ne samo, da ta čas ne delajo, prinesiti morajo še svoj delež v denarju. Za nas tuje misijonarje je precej delikatno, da bi dajali kakšne izjave ali da bi šli v odprto borbo. Delati je treba v ozadju, osveščati ljudi, da potem sami gredo v boj zoper krivice, itd.

Prejšnjo nedeljo je bil velik dan za Vangaindrano. Krstili smo kralja, ki sicer trenutno nima več upravne oblasti, pač pa je moralno še vedno šef. Star je nekaj čez sto let, saj jih njegov starejši sin šteje že sedemdeset. Krstili smo ga na domu. Ljudje so postavili celo slavo-loke ob vhodu v vas in ob obredu se je zbralo veliko kristjanov, ki so njegovi otroci. Z vsemi govori, razlagami in slikanjem je ceremonija trajala dve uri. Kot so mi rekli, ima ta degodek zgodovinski pomen,

ker, ko bodo Antešaki, raztepeni po Madagaskarju, zvedeli, da je njihov šef postal kristjan, se bodo prebudili. Tako mi je vsaj zatrjeval nek ugledni sin krščenca.

Druga večja stvar, ki smo jo podvzeli zadnji čas, so bile volitve novega župnijskega sveta. Najprej smo razposlali kuverte vsem kristjanom po vaseh, naj določijo kandidate. V začetku je bilo kar smešno, kako so bili v stiski, ker niso poznali imen drug drugega, se pravi poznajo po videzu tega ali onega kristjana, ki bi lahko bil njihov kandidat, pa ne vedo, kako mu je ime. Hoteli smo, da se potrudijo in pozanimajo, kako je temu ali onemu ime. S tem so bili prisiljeni, da volitve vzamejo bolj zares. Bil sem kar začuden, kako so resno vzeli. Med kandidati smo izbrali tiste, ki so imeli največ glasov, in v nedeljo smo v cerkvi napravili še volitve. Največ glasov je zopet dobil prejšnji predsednik župnijskega sveta, bivši malgaški ambasador v Bonu in Vatikanu. Prihodnjo nedeljo, ko bo pri nas birma, bomo novi župnijski svet predstavili škofu. Za nas je župnijski svet važna stvar, ker praktično on vodi župnijo in ne župnik. Trudimo se, da bi počasi v svoje roke vzel vse stvari, tako da bi duhovniku ostalo še podeljevanje nekaterih zakramentov in formacija katehistov in drugih cznanjevalcev evange-

lija. Trudimo se tudi, da bi ljudje po svojih močeh vzdrževali svojo cerkev in ustanove ob njej (šola, ambulanta).

No, da življenje ne bi bilo neznošno, „od časa do časa“ zapremo trgovino, in se „umaknemo na samotni kraj“. Tako smo v nedeljo organizirali „namakanje“ v Indijskem oceanu, ki je samo dvanajst kilometrov od naše hiše. Tako smo se našli: Janko iz Matange, Rok iz Ranomene, trije argentinski fantje in jaz. Tako smo delali v morju, da noben morskí pes ni upal blizu (na tej obali namreč kar mrgoli morskih psov, zato se Malgaši sploh ne upajo v morje. Pri nas se da kopati celo leto, le škoda, da je morje preveč divje. Naši trije argentinsko-slovenski fantje (jaz jih imenujem mestisi - mešanci) so si zadnjič kar dva dni pripravljali palice in trnke, da bodo lovili ribe. Res so šli na morje, pa so jim ribe vse črve pojedle. Dražim jih, češ da morajo gledati, kako Malgaši lovijo. Ne, pa sedaj tako nimajo časa za ribolov, ker v Ranomeni nekaj zidajo. Kot sem že nekaterim pisal, so fantje še pravi čas prišli na Madagaskar, ker so sedaj vrata laičnim misijonarjem, ki bi hoteli priti sem, že zaprta.

Pri nas se nekateri pripravljajo na dopust (Ivan Selak in Janko Slabe); drugi, ki so pred kratkim prišli, se učijo malgaščine (Pedro Opeka in Rado Sušnik); tretji pa misijonarimo, kakor pač moremo in kot nam razmere dopuščajo. Pretegnemo se ne, ker je treba pustiti še za jutri kaj dela, kot nas učijo Malgaši.

Pri kopanju na malgaški obali.

Z MOJE POTI V MISIJONE

POROČA RADO SUŠNIK CM

Ambositra, 24/1/1976.

Sedaj sem že tri dni tukaj v Ambositri (Ambúštra), kjer je tečaj za Malgaščino. Pri škofu sem zvedel, da so tudi fantje dobili vizo, zato pričakujemo vse štiri danes teden, 31. januarja.

Kako sem potoval? Na Ezeizi sem vas gledal še ves čas iz aviona, toda mislim, da mene ni nihče opazil, ker ste gledali proti soncu. Sedel sem nad krilom in po šipi sem drgnil nekaj časa z rdečo knjigo (Martín Fierro), nekaj časa pa z zeleno (brevir). Bog si ga vedi, kje sta sedaj. Sedel sem skupaj z možem in ženo iz Južne Afrike. Ker sta govorila samo angleško, se nismo mogli veliko pomeniti. Predvsem ju je zanimalo, kdo so ti ljudje in zakaj vse to. Bilo je tudi nekaj Argentinecev na letalu in sem kar naprej moral odgovarjati na vprašanje: „Ché, es para vos todo eso?“ Nekaterim sem povedal, kdo sem in kam grem in kdo so vsi ti mladi, ki ne vpijejo „Bravo“, kot so nekateri razumeli, ampak „Rado“. Eni so mi čestitali, drugi so se samo čudili.

Od Ciudad del Cabo do Johanesburga smo šli z istim avionom, vendar smo morali vsi dol z vso prtljago zaradi carinskega pregleda. Naprej smo se peljali skoraj sami Argentinci. Ker nas ni bilo niti za pol aviona, smo zelo hitro vzpostavili stik in spet so se začela vprašanja in začudenja. Sedel, oz. pogovarjal sem se s petimi fanti, ki so šli v Rodezijo k neki argentinski firmi, ki se ukvarja z razvojem živinoreje. Tako sem sredi zanimivega klepeta pozabil na obe knjigi. Ko sem se potem spomnil, da imam v brevirju Buhovo pismo z naslovi, je bilo že prepozno. K sreči sem imel pri sebi še drug list z naslovi, ki mi ga je dal Peter, ker nismo vedeli, če Buh pride na letališče. Tako sem vseeno lahko šel k lazaristom za tri dni in mi ni bilo treba plačevati hotela. Končno sem v soboto 10. ob 9h. sedel na avionu za Madagaskar.

V Tananarive sem imel več sreče. S cariniki ni bilo nobenega problema. Malo so mi pregledovali, pa nič zacarinili. Od lazaristov me ni nihče čakal, ker moje pismo še ni prišlo. Prišlo je nekaj dni kasneje. Vendar je z istim avionom prišla mati čilenskega zdravnika, ki že tri leta dela na Madagaskarju. Oni so me peljali v mesto in tako sem brez težav prišel do naše hiše. V ponedeljek 12., ko sem premišljal, kako bi se odpravil proti jugu, potem ko sem zaman skušal govoriti po telefonu z našimi v Vangaindrano, se je pa oglasil Ivan Selak, bogoslovec, ki že tri leta dela tukaj kot laik - mizar. Zadnje dni februarja pa bo šel na dopust, zato naj Tone čimprej pride, če ni že na poti. Z Ivanom sva se v četrtek 15. zjutraj podala na pot. Ker se

je vreme še kar držalo, ker je Volkswagen dobro vlekel in ker Ivan ni samo spreten mizar, ampak tudi spreten šofer, sva že v petek zvečer prišla v Vangaindrano, ki je od Tananarive približno 900 km. Ponekod je cesta tako slaba, da ne narediš več kot 30 km na uro. En del ceste, ki ni asfaltiran, je zaprt, kadar dežuje; potem sva šla čez pet rek s splavom, ki vsi delajo samo do 6h. zvečer: če prideš prepozno ali če je splav oz. motor splava pokvarjen, boš šel naprej šele naslednji dan. Midva, kot rečeno, sva imela srečo in vse je šlo po načrtu. V četrtek opoldne sva se ustavila tukaj v Ambositri za kosilo in da sva šla pozdravit sestro, ki vodi tečaj malgaščine. V petek popoldan sva se za dobro uro ustavila v Farafangani pri našem škofu Viktorju Razafimahatratra (Razáfimahatčáča), ki me je sprejel kot brata. Ob 5. sva že bila na zadnjem splavu, ki je ravno pred Vangaindranom. Tu me je pa sprejel Janez Puhan, ki je zaenkrat sam na tej postojanki, kjer je Peter zidal novo hišo.

Z Janezom se pozna še iz Ljubljane, predno je odšel na Madagaskar. V Vangaindrano so tudi sestre, med njimi dve Slovenki: s. Marija Pavlišič in s. Amanda Potočnik. Sestra Marija vodi dispanzer, kamor prihajajo predvsem matere z malimi otroki, ki so bolni predvsem zaradi podhranjenosti in pomanjkanja higiene. Res sem o tem že prej slišal, toda to je treba videti, da razumeš. že v Tananarive so

Južni konec Afrike, koder so hodili naši novi misijonarji na poti na Madagaskar

Tržišče v Tananarive.

deli, kjer je taka revščina in taka nečistoča, da se samo čudiš. Kaj šele na podeželju. Nekaj enkratnega je pa tudi preprostost in dobrosrčnost Malgašev, tako da se ti nehote priljubijo. Ko greš mimo, te vsakdo pozdravi, čeprav te ne pozna.

Poleg dispanzerja imajo sestre v Vangaindrano tudi osnovno šolo z več kot 500 učenci, s. Amanda pa skrbi predvsem za telesno hrano sester in gospodov; je namreč odlična kuharica.

Soboto sem izkoristil predvsem za počitek. V nedeljo sem z Janezom somaševal, jaz sem seveda imel pred seboj francoski tekst, po maši so me pa presenetili kristjani, ki so se skoraj vsi (kar jih je bilo pri maši) zbrali pri zakristijskih vratih, da me pozdravijo in mi zaželijo dobrodošlico. Tukaj je navada, da gostu ponudijo kurjo „škofijo“. Ker jo pač niso imeli, so mi dali skromen denarni dar, dar uboge vdove, o kateri je Kristus rekel, da je dala več kot vsi bogatini skupaj. Popoldan sem pa šel s sestro Amando in eno sestro domačinko v bližnjo vas, obiskat nekaj bolnikov. Pa so nas skoraj v vsako hišo povabili in zelo bi jih užalil, če ne bi vsaj za trenutek vstopil, se vsedel in malo pokramljal (jaz sem predvsem gledal in poslušal, ne da bi kaj razumel). Kakšne so te kože od zunaj, ste videli že na slikah, z notranjo opremo pa si ne belijo glave, ali bi izbrali francosko modo ali angleško ali ameriško. Vsa notranja oprema je v preprogi iz riževe

slame, ki je pogrnjena po tleh. V enem kotu tli ali gori ogenj, poleg njega lonec ali dva, na drugi strani na polički na kovček ali majhen zaboj, kjer imajo dokumente in če imajo še kaj vrednega. Nimajo ne mize ne stolov ne postelje, sedijo in spijo kar na tleh. V vsej tej preprostosti in revščini, pa lahko rečem, da so Malgaši (v glavnem) veseli, zadovoljni ljudje.

Zvečer pa sta prišla Rok Gajšek iz Ranomene in Janko Slabe iz Matange, ki me je že v petek zvečer prihitel pozdravit, da smo malo pokramljali in izmenjali novice in vtise.

V torek, ko sem se z Rokom vračal proti severu, sem v Farafangani srečal še Jankota Kosmača iz Ankarane, Franček Kraner in Pepi Gider sta pa v Vandrozo, od Farafangane še 70 km na zahod, tako da ju še nisem videl.

No, in v sredo 21. popoldne smo pa prišli v Ambositro, kjer mi sedaj z vso naglico vtepaajo v glavo, kar sem zamudil. Tečaj se je namreč začel isti dan kot sem jaz odšel iz Argentine, v torek 6. januarja.

Vseh učencev nas je zaenkrat 13. Sester je 9, različnih narodnosti in različnih družb: ena je Španka, dve Kanadčanki, dve ali tri Italijanke, ostale pa menda Francozinje. Potem sta dva duhovnika iz švice, en brat marist iz Španije in jaz. Pouk imamo pri sestrah benediktinkah, kjer sestre (učenke) tudi stanujejo. Mi pa stanujemo v jezuitskem zavodu, tristo metrov od sester.

Metoda učenja je zelo izpopolnjena. Sploh nič ne prevajamo in tudi razlage ni kaj dosti. Vse je na podlagi slik in pod sliko piše, kaj pomeni. Npr.: na prvi sliki je fant, spodaj piše njegovo ime: Janez; na drugi sliki je žoga, spodaj piše žoga; na tretji sliki je fant z žogo, spodaj piše: z žogo se igra Janez (normalno je v malgaščini subjekt na koncu), na isti sliki imaš zgoraj podčrtano IGRATI SE. In tako naprej. Potem je na traku vse to posneto in vsak s svojim magnetofonom posnema, da potem doma gleda slike in posluša razlago, da se navadiš res pravilno izgovarjati. Ko se vzame ena lekcija, približno 30 slik, pa pride naloga. Z istimi slikami pred seboj poslušaj s slušalkami vprašanja. Vsak na svoj magnetofon ponovi vprašanje, ki ga je slišal, in nanj odgovori. Npr.: Kdo je to?, odg. Janez; 2. Kaj je to?, odg.: žoga; 3. Kaj dela Janez?, odg.: z žogo se igra Janez. Potem ko si sam odgovoril, slišiš pravičen odgovor in ga spet ponoviš in takoj novo vprašanje. Zanimivo, kaj?

Prav lepo pozdravljam vse misijonske prijatelje, vse znance v Slovenski vasi, še posebej tiste, od katerih se nisem mogel osebno posloviti. Poseben pozdrav vsem mladim in še enkrat najlepša hvala: za prijateljstvo, za darove od rife, za slovo v domu in na Ezeizi. Naj nas razdalja ne loči, ampak še bolj poveže.

Rado Sušnik
E.K.A.R. Ambositra
Madagaskar.

TRIPERESNA DETELJICA - NA CILJU

Kot smo v Katoliških misijonih že poročali, so januarja odšli na Madagaskar novi misijonarji. Najprej je odšel g. Rado Sušnik CM 6. januarja. O svoji poti in bivanju na Madagaskarju je poslal obširnejše poročilo, ki ga objavljamo posebej. Potem pa so odšli 26. januarja g. Peter Opeka CM in z njim trije absolventi srednje šole: Glinšek Janko, Jemec Anton in Žitnik Fredi. Ti bodo delovali v misijonu tri leta. Vsi peteri so bili gojenci Misijonskega zavoda.

Iz pisem, ki so jih poslali domačim ali uredništvu, razberemo o njihovi poti in prvih vtisih na Madagaskarju sledeče podatke in doživetja.

SLOVO

Razumljivo, da je bilo težko. „Odhod je bil težak“, pravi Žitnik. A takoj dostavlja: „z idealizmom se lahko vse stori“. Vsi so bili presenečeni nad številnimi prijatelji, ki so se prišli na letališče posloviti. Saj je bilo okrog sto ljudi, poleg domačih, veliko gojencev zavoda in mladine iz Slovenske vasi v Buenos Airesu. Saj vsi trije laični misijonarji so doma iz Slovenske vasi.

Peter Opeka pravi: „Mislim, da nam bo vsem štirim za vedno ostal spomin odhoda. Ko smo šli proti letalu in gledali na teraso, je bilo ganljivo. Ko smo vsi štirje dvignili roke v pozdrav, je bilo res lepo videti toliko rok, ki so nam mahale za „srečno pot“. Brez dvoma nepozaben trenutek.“

Letalo se je dvignilo. Šele tedaj so se prijatelji razšli. Misijonarji pa so se odpeljali proti Río de Janeiro v prepričanju, da ne bodo ostali osamljeni.

JUŽNA AFRIKA

V Río so zamenjali letalo in odleteli v Johannesburg. Čeprav so že vedeli za razmere v Južni Afriki, saj smo o tem govorili na sestankih misijonskega krožka, vendar je na vse tri laične misijonarje napravil mučen vtis položaj v Južni Afriki, ko so črnici od belcev popolnoma ločeni. Vsi trije govore, kako so jih zbodli napisi: „samo za bele“, „samo za črne“. Najbolj se je o tem razpisal g. Opeka: „Ko smo se peljali v mesto, smo opazili, da je vse mesto razdeljeno v bela in črna predmestja. Ko smo se izkrcali v mestu, smo videli napise „samo za bele“, „samo za črne“. Težko smo verjeli, da je to res in da je to možno vzdržati. Mi kot beli ljudje smo imeli posebno čakalnico, lepo opremljeno in veliko prostora na razpolago. Da smo prišli k portugalskim lazaristom, smo morali vzeti taksi za bele, ki so prvo-rzredni in jih vozijo beli. Za črne pa so drugorzredni in jih vozijo samo črnici. Brez dvoma, da ta „apartheid“ ni sprejemljiv za nikogar.

Ni nič drugega kot egoizem in zaostalost človeka v dvajsetem stoletju. Ker smo bili beli, smo nehote imeli občutek, da smo tudi mi rasisti. Tudi če bi hoteli, ne bi imeli vstopa v avtobuse ali čakalnice ali kakršne druge prostore za črne. Policija strogo pazi na to. Tudi otroci so deljeni, beli imajo svoje šole in črni svoje. Tako v razizmu vzgajajo že male otroke. Če bi jih vzgajali skupaj, bi bila najhitrejša pot, da premagajo to rasistično miselnost. Beli v Afriki so večinoma protestanti. Uradna vera je kalvinska. Ti tvorijo večino v vladi in so zelo ozkega mišljenja. Njihova rasna politika – tako pravijo – sloni na njihovem krščanstvu. Njihovo krščanstvo je zgolj v besedah, ne pa v dejanju, ker črnega človeka nočejo priznati za sebi enakovrednega brata. Katoličanov je le mala peščica. Šest odstotkov prebivalcev. Praktično trije milijoni belcev gospodujejo na afriški zemlji 18 milijonom črncev. Če črncem želi potovati v notranjost dežele, mora imeti posebni potni list. Policijska kontrola pa je ena najstrožjih na svetu. Danes v Rodeziji preti velika nevarnost, isto bo čez nekaj let v Južni Afriki. Beli služijo mamonu in si pripravljajo krvavo bodočnost. Katoliški škof iz Durbanu pravi: „Bojim se, da je že prepozno, da bi beli popravili svojo napako in vzpostavili nove stike enakopravnosti“. Ko smo odhajali iz Južne Afrike, nas je bolelo, da je krščanstvo tako omadeževano na južnem delu Afrike.“

NA MADAGASKARJU

Tri dni so bili misijonarji gostje portugalskih lazaristov, ki imajo tam za Portugalce svojo župnijo. Mnogo jih je prišlo iz Mozambika, kjer je za Cerkev nastal težak položaj. Lazaristi so pripovedovali, da v Mozambik tuji misijonarji nimajo več dostopa. Misijonarji, ki so odšli na dopust, niso več dobili dovoljenja za vrnitev. Cerkev se nahaja v težkem položaju. A misijonarji vztrajajo v svojem delu.

V soboto so se naši misijonarji vkrcali na letalo in prišli ob eni popoldne na letališče v Tananarive, glavno mesto Madagaskarja. Tam so jih čakali: g. Rok Gajšek, francoski lazarist o. Michel in malgaški šofer Pascal. Ni bilo nobenih problemov s carino in ne s potnimi listi.

Prvi vtisi so vedno najgloblji. Peter Opeka je že bil na Madagaskarju, zato je bolj opazoval fante, ti pa so zapisali svoje vtise že v glavnem mestu. Glinšek pravi: „Z letališča smo se odpeljali v hišo lazaristov, ki je na zelo lepem kraju. Stoji na griču. Okrog nje je lepa trava, borovci, napravlja vtis, kot da je hotel. V nedeljo smo šli v mesto z avtom. Gledali so nas, kot bi prišli z lune. Kljub temu so zlasti mlajši zelo prijazni. Ko smo Peter, Tone, Fredi in jaz hodili okoli, nas je takoj spremljalo kakih deset ali dvajset otrok. Mislim, da tako prijaznih ljudi kot so Malgaši, ni nikjer.“ Fredi še doda primer: „V Johannesburgu se za belega človeka ne zanimajo, skoraj prezirajo ga, a tu so se za nas zelo zanimali. Najbolj zabavno je bilo, ko so nam pravili „mon Pere“, misleč da smo duhovniki. Barva kože tu ni tako črna kot v Afriki, so bolj čokoladne barve. Afrikanci so vase zaprti, tu pa imaš takoj razgovor, če le besedo rečeš.“

Tu: dve slovenski usmiljenki na Madagaskarju.

Spodaj: z misijona v Vangaindrano na Madagaskarju, kjer delujejo Janez Puhan in dve slovenski sestri. Občinski uradnik po nedeljski maši prodaja najrazličnejša živila.

In še en vtis: od daleč je mesto lepo, od blizu je opazna revščina in umazanija.

Pot v Vangaindrano je trajala tri dni in je bila zelo utrudljiva. A vendarle zanimiva. Jemec Tone jo v svojem pismu takole opisuje: „Vozili smo se po hribih in dolinah, med gozdovi in jezeri. Vsako minuto se je pred očmi prikazala nova pokrajina. Vse je v zelenju. Vsako toliko časa smo šli skozi male vasice, zelo revne in zapuščene. Prvo noč smo prespali pri frančiškanskih misijonarjih. Komarji bi me skoraj pojedli. Naslednji dan smo se ustavili v Ambositri in obiskali Rada Sušnika, ki se tam uči malgaščine. Proti večeru smo prišli do Farafangane, kjer je sedež naše škofije. Tam smo zvedeli, da je umrla neka sestra. Prenočili smo, zjutraj šli na pogreb in popoldne smo bili že v Vangaindrano. Zelo so nas lepo sprejeli misijonarji in domačini. Darovali so nam kokoši in dve raci. Seveda smo jih hitro pospravili. Naslednji dan smo pozdravljali domačine in zbrali so se vsi misijonarji. Z nami vred nas je bilo dvajset. Vsi so dobri in prijazni.“

Vsi trije laični misijonarji trdijo, kako ljubeznivi so naši slovenski misijonarji. Janko Glinšek poroča tudi tole: „Vsakemu izmed nas so izročili motor, da lahko hitro gremo, kamor nas kličejo. Prejšnji teden smo bili v Ranomeni pri g. Roku Gajšku. Tone je že prevzel mesto Ivana Selaka, ki je šel na dopust v Slovenijo.“

Ker je v Vangaindrano za misijonarje velika hiša, so dobili vsak svojo sobo. Le za Fredija ni ostalo na razpolago drugo, kot prostor, ki je bil določen za kapelo, a je še prazen. Hitro so si pomagali. „Urediti sem si moral posteljo, ključavnico na vrata in luč napeljati. Pri tem mi je veliko pomagal Tone. Moram še napraviti mizo in stol, kar bo Tone poskrbel, ker zdaj že vodi mizarstvo v Ranomeni. To pismo pišem na stolu, sedim pa na „malgaški pručki“.

Delo jih je čakalo. Vsi pravijo, da jih misijonarji ne priganjajo, puste jim veliko svobodo, pač pa pričakujejo, da bodo sami videli delo in zanj zagrabili. V Vangaindrano so takoj popravili staro misijonsko hišo, da zdaj v njej more stanovati 50 dijakov, ki so od drugod, pa hodijo v mestu v šolo. Jemec se je lotil mizarških del, žitnik je vdelal okna, Glinšek pa je napeljal vodo in elektriko. Kako prav jim pride vse, kar znajo. In koliko dela jih čaka, ker vse kaže, da imajo odprte oči.

Seveda morajo zgrabiti za vse, ne le za tisto, kar spada v njihovo stroko. Glinšek opisuje, kako gredo vsako jutro v Ranomeni na kavni nasad. To je velik kos zemlje, kjer je misijonar Česnik nasadil 5.000 kavovcev, a jih potem niso gojili in propadajo. Isto se je zgodilo s kavovci, ki jih je zasadil Peter Opeka v Vangaindrano. Takle je po opisu Glinška dnevni red v Ranomeni: „Ob šestih vstanemo, ob pol sedmih smo pri maši, nato je zajtrk. Potem pa gremo delat na „conceción“, kavni nasad. Malgaši zato ne delajo, ker so mnenja, da je to last misijona. V resnici je vse to zanje. Na tisoč kvadratnih metrov zemlje je pet tisoč kavovcev. A treba jih je oživiti. Mi smo se lotili čiščenja.

Seveda, ko je ura deset, jo popihamo domov. Sonce že tako žge, da je nekaj blaznega. Kupil sem si klobuk, ki je podoben meksikanskemu klobuku. Tako sem skoraj ves v senci. V Ranomeni imamo seveda še druge opravke. Tone Jemec je prevzel mizarstvo. Fredi zida, jaz pa pomagam. Delamo do opoldne. Potem imamo kosilo in nato „siesto“. Kajti tako je vroče, da se še sede potiš. Ob pol treh znova začnemo z delom, ki traja do šestih. Tedaj pripravim mate, ki ga z užitkom pijemo. Ob sedmih imamo večerjo, nato se pogovarjamo ali igramo karte. Ker imamo ob sebi francoskega misijonarja, je za nas dobro, da se izpopolnjujemo v francoščini.“

RAZNA DOŽIVETJA

Najbolj važno je spoznanje, s čim bodo laični misijonarji najbolj koristili misijonu. Ne toliko z delom, ki ga bodo opravili, dasi je velikega pomena. Še večji pomen ima njihov zgled. Malgaši neradi delajo. Dijaki pa sploh mislijo, da se ne smejo pritakniti ničesar, ker so pač dijaki. Zato jih je prevzelo, ko so zvedeli, da to niso duhovniki misijonarji, ampak dijaki, ki so komaj dokončali srednjo šolo in so prišli na Madagaskar, da delajo zastoj in zanje. To je tudi škof, katerega pismo bomo ob koncu objavili, poudaril kot najbolj važno.

Kakšen je bil učinek, nekaj odlomkov iz pisem:

„Glinšek piše: „Ko smo delali v Vangaindrano, so nas Malgaši zelo gledali. Ni jim šlo v glavo, da smo študentje in da delamo. A naš zgled je rodil svoj sad. Ko smo nekega dne urejali kuhinjo za dijake, nam je prišel pomagat neki fant, ki študira v Vangaindrano. Mlajši fantiči pa nam že itak radi pomagajo.“

Fredi Žitnik veselo sporoča: „Neka velika stvar me je včeraj popoldne razveselila. Prišli so trije študentje iz Farafangane in prosili, da bi jih naučili mehanike in zidarstva. Prišli bi nam pomagat že za velikonočne počitnice. Mislim, da je velika stvar, če malgaški fant napravi sto kilometrov, da bi se izučil te ali one stroke od nas in pri tem zastoj pomagal.“

Kaj jedo? V Vangaindrano kuhajo sestre, v Ranomeni imajo malgaškega kuharja, ki ga zelo pohvalijo. Glavna hrana je seveda riž. „Vedno dobivamo suh riž, krompir ali makarone. Meso je skoraj vedno kokošje. Zelenjavo in sadje redno dobivamo. Veliko je banan.“ Tako Glinšek.

Ranomenskega kuharja pa posebej pohvali Žitnik: „Mlečni riž nam je skuhal tako dober, da smo se kar oblizovali. Palačinke so bile take, da so se kar stopile v ustih. A ne mislite, da ne jemo drugih stvari. To so le specialitete na redke čase. Drugače pa poje riž in riž in spet riž. Če je dobro umit in dobro pripravljen, je sijajen. Če ni očiščen in so vmes kamenčki, je kakor pesek in se ti po ustih valja. Pogrešam mleko, ki ga tukaj ni.“

Počasi spoznavajo malgaške navade.

Glinšek je prevzet od cerkvenega petja. „Zelo všeč mi je malgaško petje pri maši. Pojejo večglasno in močno. Pravi užitek jih je poslušati.“

Žitnik je pretresen ob pogledu na gobavce: „V Farafangani sem videl veliko gobavcev. To je nekaj groznega. Vidiš, da jim manjka kos roke ali noge, prsti, nos.“

Prav tako je hitro opazil, da slabo higijensko življenje rodi posledice. „Prvo, kar sem opazil, je nesnaga. Veliko je je že v mestih, kaj šele v vaseh. Ko hodiš po cesti, takoj začutiš „malgaški duh“, kot je rekel Peter. Ta duh izvira iz potu, umazanije in drugih neprijetnih sestavin. V mestih niso tako slabe hiše, a tu ne vem, če bi hotele kure spat v njih, tako revne so.“

Seveda je misijonarju potreben oddih. Glinšek ga opiše: „Včeraj smo odšli na morje. Komaj deset kilometrov je oddaljeno od Vangaindrana. Obala je izredno lepa, nisem še videl lepše. Voda je topla in čista. Našli smo prostor, kjer ni skal.“

Vročina je, lasje pa dolgi. Treba se bo ostriči. In prvokrat v življenju je Janko strigel Fredija. Boljše, če Fredi pove, kako je bilo pri novem frizerju: „Lase imam čisto na kratko ostrižene in kakšno luknjo zadaj. Frizer je bil čisto poceni, zastoj me je ostrigel. A za plačilo sem moral sedeti na mučilnem stolu dve uri, držati glavo čisto pri miru, četudi so mu škarje zašle in me je „cukalo“. Ta zelo spretni frizer z devetnajstletno prakso je bil Janko.“ Seveda bi bilo treba vrniti. A Janko se je bal, da se bo vrnilo milo za drago, zato je raje prosil g. Gajška, da ga ostriže. Zdaj vročino lažje prenašata. goličave se bodo pa že zarasle.

Fredi se je nalezal nekega mrčesa, ki se je zajedel pod kožo okoli gležnjev. „Naredile so se mi rane, iz katerih je tekel gnoj. Moral sem v Vangaindrano, da so me sestre ozdravile. Izrezale so mi mrčes. Malo je bolelo, a zdaj sem že dober.“

Revščina. To je najhuje spoznanje. „Odkrito povedano, smo pred veliko revščino“, pravi Glinšek. Malgaša jutrišnji dan ne briga. Samo da ima poln krožnik riža, pa je že vesel. Boljše rečeno: v nebesih. Večina družin ima po pet do deset in celo štirinajst otrok. Dekleta se zelo zgodaj poroče, mnoge z dvanajstimi leti. Celo mlajše. So izjeme iz boljših družin. Nešteti so primeri, da oče dvanajstletno dekle izroči petdeset ali šestdeset let staremu možu. Ker je mož v boljšem položaju, bo lažje poskrbel zanjo kot starši. Kar je najbolj žalostno, v bližnji bodočnosti ni upanja na izboljšanje. Najboljše, kar moramo storiti, je to, da jim s svojim zgledom in delom pokažemo pot v bolj človeško življenje. Kot vidite, je dela čez glavo. Ne borimo se s krokodili in levi, ampak z malgaško mentaliteto.“

Žitnik Fredi opisuje malgaški pogreb: „Če umre kak gospodar, ki je imel vole (krav sploh še nisem videl), se zberejo vsi sorodniki in sede tam, dokler ne pojedjo vseh volov. Tako sede po mesec dni in več. Med tem pa pozabijo na rižna polja, ki ne obrode in je lakota.

Če pa Malgaš nima riža, ni sit. Mrliča ne polože v krsto, ampak zavijejo v rjuho. Nesejo ga v „kiburi“, to je skupna grobnica. Na pokopališče pa ne hodijo in je nevarno. Navadno so „kiburi“ sredi gozdička in v njem čuvaji. Če kdo gre mimo, ga lahko ubijejo. Bojijo se namreč, da bo kdo ukradel rjuho, v katero je zavit mrlič.“

Tudi pri mladoporočencih igrajo voli svojo vlogo. „Fant odkupi dekle z volom. Oče jo rad odda, ker dobi vola in v družini je ena skrb manj. Ne poročajo se iz ljubezni; pravijo, da ljubezen pride šele potem v zakonu.“

Take in podobne pripovedujejo mladi misijonarji v svojih pismih. Iz vseh vrstic veje optimizem, vedrina, pogum, sreča. Hitro so jih slovenski misijonarji sprejeli medse in radi se imajo med seboj. To je ponovno zapisano v njihovih pismih.

NJIHOV ŠKOF

Ko so misijonarji prišli v škofijsko mesto Farafangano. škofa ni bilo doma. Videli so ga šele, ko je prišel v Vangaindrano na birmovanje. Predno so fantje začeli iskati potna dovoljenja, je škof dal pristanek, da pridejo. Zato je čutiti iz pisma, da se čuti kot oče zanje odgovornega. Seveda bo ta odgovornost ležala predvsem na naših slovenskih misijonarjih.

„Dragi oče Sodja, dragi gospodje Glinšek, Jemec, Žitnik.

Najprej mi oprostite, da pišem skupno pismo. Tega ne delam iz komodnosti, da napišem eno pismo namesto štirih. Razlog je ta: vi ste kot celota sodelovali, da imamo zdaj tukaj misijonarje Janka Alberta, Antona in Friderika Stanislava. In vsi ste kot celota – obenem s svojimi družinami – združeni v mojih molitvah in moji hvaležnosti.

Prav tako mi oprostite, da nisem pisal že prej, ko so fantje prišli. Bil sem na zborovanju v Tananarive, ko so z g. Petrom Opeko prišli v Farafangano. Nisem imel sreče, da jih pozdravim in sprejemem prej kot zadnjo soboto in nedeljo koncem februarja v Vangaindrano. Upam, da jih bom za dalj časa spet videl v bližnji bodočnosti.

Upam in mislim, da so vam že od svoje strani pisali o svojih prvih vtisih. Jaz imam vtis, da so srečni, ker so uresničili svoj ideal. Veselim se zaradi njih, z njimi in z vami vsemi, starši.

Še neko dejstvo, ki je zelo važno in jo je povedal misijonar Puhan. Razložil je vernikom, da so to laični misijonarji, ki z dovoljenjem svojih staršev posvečajo misijonom znaten del svojega mladega življenja. In to na stroške nikogar, ampak na svoje lastne. Ta razlaga je prevzela poslušalce in so začudeni, da niso samo misijonarji duhovniki, redovniki in redovnice, ampak tudi navadni verniki, laiki, možje in žene.

Dragi oče, dragi gospodje, četudi so te novice kratke in jih z veseljem sporočam, upam, da vam bodo v zadoščenje v molitvah in v bratski ljubezni Našega Gospoda.

Victor Razafimahatratra.“

Pismo je bilo datirano 5. marca 1976.

Škof naših misijonarjev na Madagaskarju, msgr. Viktor Razafimahatratra

S tem smo hoteli prijateljem misijonov in misijonarjev, posebej prijateljem in dobrotnikom Misijonskega zavoda povedati: naši misijonarji so na cilju. Dva: Peter Opeka in Rado Sušnik, duhovnika, v Ambositri študirata v posebni šoli malgaščino, ker se pač morata temeljito pripraviti na svoj trajni misijon. Začasni laični misijonarji pa so se kar takoj vrgli v delo in bo njihova govorica predvsem delo, zgled lepega življenja in nedvomno tudi molitev. Z vsemi pa skušajmo živeti in jih podpirati v njihovih prizadevanjih.

Poročilo sestavil iz raznih pisem F. S.

Kdor vedno daje miloščino, je vedno bogat. (Kitajski pregovor.)

Kdor se z malim zadovolji, je vedno srečen. (Kitajski pregovor.)

Drobno delo, ki ga nihče ne vidi, vidi Nebo sredi tvojega lastnega srca. (Kitajski pregovor.)

PO MISIJONSKEM SVETU

Vietnam zadaja vedno več skrbi. Cerkev mora vzdržati, a težko vzdrži. To je jasno. Nešteto tujih misijonarjev je bilo izgnanih. Vlada daje zagotovilo (vsaj mnogim skupinam), da ne gre za kakšno osebno nasprotstvo, ampak da so preprosto po zakonih sedanjega vlade v Vietnamu ilegalno. Zato se morajo izseliti. Kasneje pa lahko vložijo prošnjo za vizum in tudi za trajno vselitev. Postopek ima videz zakonitosti in tudi takta. V resnici pa gre za ohromitev misijonskega dela. Težko je reči, koliko je sploh še tujih misijonarjev v Vietnamu. Na drugem mestu te številke objavljamo pismo salezijanskega misijonarja Andreja Majcena, ki je še vedno tamkaj. Znano je, da so vse ustanove: šole, bolnice, zavetišča, podržavljene. Direktno misijonarjenje je praktično onemogočeno. Semenišče Pija X. v Dalatu še obstoja. Ko so bili pregnani jezuiti, je vodstvo bogoslovja prevzel dalatski škof s svojimi duhovniki. Če Cerkvi uspe to, da bo obdržala vzgojo duhovnikov in bo imela dosti domačega narasčaja, kar je bilo do zdaj na zavidljivi višini, potem se bo kljub težavam obdržala. Prej napovedana in obljuhljena verska svoboda je izginila. Tuji misijonarji morajo brez procesov, preprosto iti iz dežele. Tudi domači duhovniki se ne morejo gibati. Misijonarjenje po podeželju je praktično nemogoče. Edino v Saigonu je ostalo še nekaj svobodnega delovanja. Po za-

porih je pa še vedno kakih milijon ljudi.

Konfucej, oče Kitajske, je že nekaj let sovražnik številka ena. Dve in pol tisočletij je njegov nauk bil podlaga zdrave etike kitajskega naroda in gotovo njegova moč. Ko kulturna revolucija Maocetungu ni prinesla zaželenega uspeha, je prišel na misel, da je treba izkoreniniti iz kitajske duše Konfuceja in njegov nauk. Sam se mu je leta 1919 poklonil na kitajski „sveti gori“. Še leta 1962 ga je kitajski literat imenoval „narodnega misleca“ in leta 1966 je obrambni minister Lin Piao Konfucejeve sentence vpletel v Maov katekizem. Zdaj je vse to prešlo. Konfucej spada med „izžemalce“ kitajskega naroda. Živel pa je 500 let pred Kristusom. Prav ta zadnja gonja proti njemu dokazuje, da Konfucej še vedno živi v svojem narodu. Begunski kitajski pesnik Lin Yu je zapisal: „Če kdo trdi, da je kitajski konfuceizem mrtev, je isto kot bi trdil, da je umrla materinska ljubezen do otroka.“ Stari Konfucejevi nauki: potrpežljivost, pokorščina, češčenje in spoštovanje prednikov so bili nosilci kitajskega naroda skozi tisočletja, zdaj pa so postali – strup. Toda zgodovina kitajskega naroda se ne bo končala z Maocetungom.

Angola je še vedno pozornica notranjih bojev, ki pa jih podpirajo in nctijo zunanje velesile. Lani je s 1.

novembrom dobila samostojnost, za katero pa različne rodovne grupe niso dozele. Zato je dosti priložnosti, da v sedanji zmedi skušajo čim trdnejša tla dobiti komunisti. To bi bila zanje sijajna postojanka sredi Afrike. In so jo tudi dobili. Za nas je važna ugotovitev, da je v Angoli dva milijona in pol katoličanov, kar pomeni 40 procentov vsega prebivalstva. Tudi če Angolo preplavi komunizem, bo vzdržala katoliška Cerkev. Gotovo ne bodo ostali vsi misijonarji, katerih po zadnji statistiki štejejo: 555 duhovnikov, 173 bratov, 734 sester in 10.000 katehistov. Vsi ti apostolski delavci so razporejeni v dvanajstih škofijah. Kljub vednim nemirom po zadnjih sporočilih misijonarji delajo pogumno naprej. Seveda se bodo morali v marsičem prilagoditi razmeram, opustiti to ali ono svojo ustanovo (na primer šolo), poiskati nov način in teren misijonskega dela. A tega števila vernikov, ki se vedno bolj zavedajo svoje odgovornosti za Cerkev, ni mogoče zatreti. Zato škofje in duhovniki z upanjem gledajo v bodočnost. Portugalski se seveda izseljujejo in ustvarjajo problem domovini. Treba bo okoli 300.000 ljudem oskrbeti delo. Mnogi so bili v Angoli rojeni in so že tretji rod kolonizatorjev. Torej jim je domovina prednikov nov svet. Težko se bo znajti, posebno stari in starejšim. Poleg tega se bo izselilo ali se je že okoli 40.000 črncev, ki so bili preveč povezani s Portugalski in je njihovo življenje ogroženo. Kot v vseh podobnih okoliščinah, gotovo v bližnji bodočnosti čaka v Angoli katoličane veliko težkih preizkušenj. A po zadnjih poročilih iz Vatikana položaj ni brezupen, nasprotno: smemo biti optimisti na daljno roko.

V Singapuru je ob priliki slavlja 123-letnice prihoda šolskih bratov ministrski predsednik Goh Keng Swee

dal priznanje katoliškim šolam s trditvijo, da se imajo njim zahvaliti, da je med mladino ostala morala na višini, dočim je v upadu po vseh kontinentih. Ob tej priložnosti je tudi izrekel javno priznanje in zahvalo singapurskemu nadškofu za vse, kar je storil za vietnamske begunce.

V Ugandi je škofovska konferenca določila, da smejo misijonarji krstiti samo tiste otroke, katerih starši so praktični in aktivni katoličani. Istčasno so odobrili, da se ustanovi institut za trajno teološko formacijo vseh duhovnikov v deželi.

Sudan je znova vzcvetel. Ta misijon nam mora zaradi Knobleharja in njegovih sodelavcev biti vedno pred očmi. Krščanstvo na tem področju sega nazaj v četrto stoletje. A nova misijonska era se je pričela z letom 1842, ko so lazaristi tam ustanovili svoj misijon. Kmalu so ga prevzeli misijonarji kombonianski. Proti letu 1960 pa so nastajale napetosti med črnskim in muslimanskim svetom. In največjo škodo je utrpel misijon. Iz juga so bili praktično izgnani vsi misijonarji. To je bilo dokončano leta 1964. Ko pa je bila uzakonjena svoboda vere in tudi misijonskega dela, se je začel misijon obnavljati. Lani 6. aprila je kardinal Rossi posvetil v Jubi tri nove škofove za južni črnski del. Tako so z domačim klerom zasedene škofije, ki jih je 12. decembra 1974. ustanovil Pavel VI. Prav Sudan je zgled krščanskega optimizma. Težke preizkušnje so minile, ostala pa je Cerkev in se po vsem tem trpljenju znova razcvetela.

Papuanska Nova Gvineja je bila ena najbolj zaostalih krajev na zemlji. Še pred nekaj desetletji so živeli na visokih planotah ljudožrci. Lani 16. septembra je postala samostojna država. Pod britanskim protektoratom je bila od leta 1883 in od leta 1901 pod av-

stralskim. Prebivalcev je okoli tri milijone. Med njimi je že 80 odstotkov kristjanov. Katoličanov je 700.000. Že leta 1970 je Pavel VI. posvetil prvega papuanskega škofa. V 17 škofijah, ki so na tem področju, deluje 500 duhovnikov. Četrtnina od teh je že domačinov. Zdaj je glavna naloga misijonarjev, da se Cerkev zakorenini v domačo kulturo. Do zdaj je bila le preveč odeta v evropsko.

Brazilski misijonarji so se zbrali v Goiania. Glavni problem je bil Indijanci na področju Amazonke. Zborovalci so napravili tri sklepe ali tri nujne zahteve: Prvič: Indijanci imajo pravico do svoje zemlje, na kateri že stoletja dolgo živijo. Ta zahteva je naperjena zlasti proti tistim, ki jim to pravico odrekajo in jim zemljo svojevoljno jemljejo. Drugič: Indijanci imajo pravico živeti svoje kulturno življenje in po svojih tradicijah. Ta trditvev močno osporava nasilno „civilizacijo“ Indijancev. Tretjič: Cerkev se mora vsidrati v njihovo kulturo.

V Ugandi je predsednik Amin, musliman, položil temeljni kamen za mošejo, ki bo posvečena „muslimanskim“ mučencem. Mošeja bo stala komaj en kilometer iz pol proč od cerkve, ki je bila posvečena krščanskim ugandskim mučencem. Amin je pri slovesnosti naglašal sodelovanje muslimanov in katoličanov.

Beguncev štejejo na svetu nad 26 milijonov. Največ je Pakistancev (9 milijonov). Za njimi si sledijo Indijci (8 milijonov), Palestinci (2 milijona in pol), begunci v Hong-Kongu (1 milijon 300 tisoč), v Južni Ameriki (1.300.000), Kitajci (1.200.000), Evropejci (1.100.000), Afrikanci (1 milijon), Vietnameci (800.000). Emigrantov pa štejejo nad 50 milijonov. Sem je treba šteti še 150.000 dijakov, ki študirajo v Evropi.

Afriška Gvineja je morda najbolj misijonsko obdelana, saj je med 290 tisoči prebivalcev 90 odstotkov kristjanov. In vendar je v tej mladi državi nastalo silno močno preganjanje, pravi terorizem. Predsednik je Macias, ki trdi, da ima videnja in je njegovo geslo: „Ni drugega boga razen Macias“. Očividno gre za duševno bolnega človeka, ki je prišel na oblast. V nevarnosti je Cerkev, ker za duševno bolnega človeka, ki je prišel na oblast. V nevarnosti je Cerkev, ker grozi umor in izgon vseh misijonarjev in da bodo cerkve spremenili v magazine. Saj so pomorili celo vrsto zdravnikov in drugih izobrazencev.

Ruanda nam je znana po dveh morijah rodov bahutu in batutsi. Prvo medsebojno klanje je bilo leta 1969 in se je drugič ponovilo v letih 1972-73. Da bi temu napravil konec, je z močno roko prijel za oblast sedanji predsednik, prejšnji obrambni minister Juvenal Habyarimana. Cerkev zdaj živi in dela v miru. Vendar se sooči z negativnimi pojavi ali problemi: zakramentalno življenje upada, želja po avtentičnosti gre včasih kot v Zaire v napačno smer, stara nasprotstva med rodovi še vedno tle. Zato je predsednik prosil vse verske skupine, naj sodelujejo, da se odpravi to stoletno sovraštvo.

V Tajski so katoliške šole v nevarnosti ne zaradi tega, da bodo podražavljene, ampak iz gospodarskih vidikov. Gospodarska kriza, višanje plač učitelstvu zadaja problem še velikim šolam, ki imajo do sedem tisoč učencev. Mnogo težji pa je problem katoliških šol, ki so manjše. Poleg tega se tudi že v Tajski oglašajo v časopisih ljudje, ki so proti privatnim, posebej proti katoliškim šolam. Za zdaj so te šole še vedno na dobrem glasu, saj so vzgojile nešteto siamske inteligence.

MISIJONSKI OPAZOVALEC

Misijonski kandidat za Zambijo, jezuit **Jože Grošelj** se nam je oglašil iz Kanade. Bil je že leto dni v Zambiji, zdaj pa študira teologijo v Torontu, in sicer je v drugem letniku; čez dve leti in pol bo posvečen. Poroča med drugim, kako se je duhovno srečal z Baragom: „Za Božič sem odšel na sever Kanade, med Očipwe Indijance. Tam sem vodil božično službo božjo na dveh osamljenih postojankah. Na eni živijo samo Indijanci. Cerkvica je lesena, iz brun in brez elektrike. Znotraj je skoraj na las podobna tistim, ki so jih gradili kanadski jezuiti pred tri sto leti ali naš Baraga pred sto. Na tega našega velikega moža sem veliko mislil tiste dni. Saj ga imenujemo apostola Očipvejcev. Kako je potoval po tistih zamrzlih jezerih in snežnih planjavah! V župnišču sem našel njegov slovar, ki je še vedno edini slovar tega jezika. Redno ga ponatiskujejo. Zame je bil tisti teden na severu veliko izkustvo.“ Zdaj se bo Jožetu Grošlju pridružil v Torontu zdaj v Zambiji se nahajajoči Janez Mujdrica, ki gre tudi tja študirat teologijo.

Za konec svojega počitničenja je misijonar **France Buh** želel v Slovenijo, obiskat svoje drage in domovino sploh, preden se vrne na Madagaskar. Prosil je za vizum mesece in mesece preko različnih konzulatov, a vse kaže, da mu je dovoljenje dokončno odklonjeno. Kako to, da je rdeči režim v domovini naenkrat postal tako trd glede vstopa duhovnikov v domovino? Strah ima velike oči. . . , to bo najbrže pravi odgovor. Po obisku Združenih držav in Kanade se je misijonar Buh nazadnje nahajal v Parizu. Morda pa stopi obiskat vsaj slovensko zamejstvo, ki je končno tudi domovina, čeprav ne cela, na Koroško in Primorsko? Privoščili bi njemu in – njim. . .

Upamo, da bomo v kratkem mogli o misijonarju Francu Buhu CM spet kmalu kaj poročati, kako se ima na počitnicah in kdaj se povrne na Madagaskar.

Čestitati je treba vodstvu počitniške **otroške kolonije Zedinjene Slovenije** v Kordobi v počitniški koloniji dr. Hanželiča, da je letos že drugič organiziralo med počitničarji posebno misijonsko tombolo v času, ko je bila v Velikem Buenos Airesu slovita misijonska veletoč. Ni šlo tam samo za zabavo otrokom, ampak je imela tombola tudi pridobitveni namen; otroci naj bi se na počitnicah pridružili svojim rojakom v središču in se z njimi povezali v skupni žrtvi v pomoč slovenskim misijonarjem. Otroška tombola je rodila nič manj kot 257.000 starih pesov! V imenu misijonarjev, ki bodo ganjeni, ko bodo o tem brali, otrokom in vodstvu kolonije **SRČNA HVALA!**

Nič manj razveseljivo je dejstvo, ki se je dogodilo prav pred kratkim. **Mladina Slovenske vasi** je s sodelovanjem starejših pripravila za Veliki teden Niko Kureta **PASIJON!** Že to je pomembno, da mladim fantom in dekletom ni le za šport in ples, ampak tudi za duhovno doživljanje in podajanje. A stvar je tudi misijonsko nad vse lepa. Čisti dobiček prireditve, se pravi 1.150.000 starih pesov, sta prireditelja, Slovenska deklška organizacija in Slovenska fantovska zveza poklonili – trem svojim tovarišem, ki delujejo kot laični sodelavci-garači na daljnem Madagaskarju. To je plemenito! Ob vsem

veselju mladosti čutiti s potrebami sočloveka in znati zanj kaj žrtvovati! In na svoje daljne prijatelje ne pozabiti!

Farizejsko pohujševanje – druge označke ne zasluži neki v nemščini pisani koroški list, ki se pohujšuje, da cerkveno misijonsko vodstvo v celovski škofiji od zbirke, ki jo med koroškimi Slovenci naberejo pridni „Sveti Trije Kralji“ ob vsakoletni januarski akciji v pomoč misijonom, odobri neki odstotek nabranega med Slovenci v pomoč prav slovenskim misijonarjem. Ali ni to nad vse primerno? Ali koroški Slovenci ne smejo imeti radi svojih rojakov v misijonih in jim priskočiti na pomoč? Kdaj se je še kdo pohujševal, če si svoji med seboj pomagajo, in slovenski misijonarji so svoji naših koroških rojakov. „Kako strašna slepota je človeka“, bi tudi tu zavzdihnil veliki Prešeren.

Na naslovni strani vidimo zgoraj desno, kako je papež Pavel VI. sprejel mati Terezijo, ki je doma iz juga Jugoslavije. Dve od ostalih slik nam prinašata nasmeh in blesk črne lepote, spodnja levo pa vietnamske begunčke za bodočo žico.

Godba birmanskih bogoslovcev gre po vasi. – Letos je bilo tam 23 bogoslovcev posvečenih v duhovnike.

IZ MISIJSKEGA ZALEDJA

ZAHVALA MISIJSKEGA ZAVODA

Misijski zavod more obstojati in vršiti svoje poslanstvo tudi po za-
slugi dobrotnikov. Zanje se neprestano moli. Gojenci zavoda vsak dan po
sveti maši molijo za svoje dobrotnike. Kajti vse, kar kdo stori za zavod,
more biti povrnjeno le z božjimi darovi. Gotovo pa je vsakemu dobrotniku
prijetna zavest, če zve, da je njegovo dobro delo rodilo tudi vidne sadove.

Letos je bil zavod deležen izredne naklonjenosti v Torontu. Zato smo
dolžni svojim rojakom izročiti javno zahvalo. Toliike naklonjenosti in dobrote
smo bili deležni, da je vsaka beseda preslabotna. Zato preprosto zapišemo:
zahvaljujemo se Vam za vse.

Zahvaljujeta se Vam oba gojenca, ki sta vstopila v noviciat Misijske
družbe: Barle Jaka in Osterc Andrej. Lani sta bila v Kanadi in uživala Vaše
gostoljubje.

Zahvaljujejo se trije absolventi, ki so zdaj že na Madagaskarju kot
laični misijonarji: Glinšek Janko, Jemec Anton, Fredi Žitnik. Dva od njih
sta bila v Kanadi, vsi trije pa so bili deležni Vaše denarne podpore. Vožnjo
zanje je moral plačati zavod. Fantje so z delom v Misijskem krožku zanjo
porabili vse svoje prihranke, a so krili komaj polovico. Po zaslugi Vaše
dobrote pa smo plačali vse, četudi so nam zadnji teden pred odhodom povišali
ceno vožnje skoraj za tisoč dolarjev. Hvala Vam!

Zahvaljujejo se fantje, ki so bili zadnje tri mesece med Vami. Bili ste
jim vse in odšli so od Vas s čudovitimi doživetji in prepričan sem, da hva-
ležnost v njihovih srcih ne bo ugasnila. Imenoma se Vam hočejo zahvaliti
za vse neštete usluge: Cukjati Marko, Iglíč Dani, Križ Marko, Leban Jurij,
Mavrič Tomaž, Miklič Jurij, Vilfan Marko. Odnegli niso samo več znanja
angleščine, kot so ga prinesli k Vam, ampak tudi razgled, večjo dozorelost,
nova spoznanja. Za vse so Vam hvaležni. Prav tako se vsem družinam za-
hvaljujejo njihovi starši.

Najbolj se moram zahvaliti sam za naklonjenost, ki me je včasih gar-
nila in pretresla. Namesto, da bi kupili vence pokojnima Jožetu Medvedu in
Lojzetu Petriču, ste denar darovali za naše misijske načrte (za prvega 357
in za drugega 149 dolarjev). Od Misijskega krožka pri Mariji Pomagaj
preko ženske lige in pri Brezmadežni in dobrotnikov, ki imajo vedno široko
odprte roke, pa naj bo z večjimi ali manjšimi vsotami, do zadnjega, ki je
morda dal iz svoje skomnosti pa z isto ljubeznijo, vsem sem dolžnik. Ker
me je večina prosila, naj jih po evangeljski besedi: „naj ne ve levica, kar
čela desnica“ ne objavim imenoma, se vsem brez izjeme iskreno zahvalju-
jem. Eno je gotovo: denar bo dobro naložen, samo v dobro uporabljen.
Plačilo je zagotovljeno pri Bogu in to z največjimi obrestmi. Rad pa bi Vas

tudi v bodočih letih razveselil s sporočilom, da se je ta ali oni odločil za duhovniški ali misijonski poklic. Saj to je tisti najidealnejši cilj, za katerega Misijonski zavod živi.

Pričeli smo novo šolsko leto. Gojencev je 40. Živimo v upanju, da bomo kljub težkim razmeram, v katerih se nahaja Argentina, šolsko leto preživeli uspešno. Vaši darovi v tej gospodarski stiski niso majhnega pomena. Nasprotno: zagotovilo so, da ne bo treba stradati. Toda potrebujemo več kot to. Potrebni smo tudi Vaše moralne opore in Vaše molitve. Saj gre za to, da fantje v zavodu dozoriijo v moče, ki bodo voljni in sposobni sprejeti nase poklic in odgovornosti, kakršne jim jih pripravlja Bog. To pa ne gre brez milosti.

Bodite prepričani, da Vaša naklonjenost ni razlog le sreče, ki jo občutimo, ampak je tudi razlog poguma, da gremo naprej z upanjem proti upanju in v trdnem prepričanju, da bo vsako dobro delo, da: vsako tudi vaše dobro delo nekje in nekoč rodilo svoj sad.

Posebej pa bi želel, da bi se med seboj vedno povezovala mladina na severu in jugu. Ali ne bi bilo lepo sodelovanje, če bi mladina pri Vas, ki za zdaj še ne gre v misijone, na kak poseben način soživela in sodelovala z mladino, ki cd nas že odhaja v misijone? Saj trenutno je na Madagaskarju pet bivših gojencev Misijonskega zavoda. Tako bomo sprožili verižno reakcijo dobrote.

Naj končam s prošnjo, da vsakega posebej in vse skupaj Bog vsak dan blagoslovi za vse dobro, ki ste ga storili in ga še delate.

Hvaležni

Franc Sodja CM,
vodja Misijonskega zavoda.

PONESREČEN OBISK AZIJSKIH MISIJONARJEV

V decemberski številki Katoliških misijonov je naš sodelavec Ladislav Lenček napovedal in opravičil svoj nameravani obisk vseh slovenskih misijonarjev v Aziji, kateremu bi nekaj let kasneje pridružil še obisk številnejših v Afriki in na Madagaskarju.

Res se je dne 25. januarja tega leta pogumno odpravil na pot, opremljen z vsemi potrebnimi vizumi in ostalim. Ko je že moral preko Evrope, je želel v Avstriji, v Gradcu najprej obiskati grob svojega pokojnega brata dr. Ignacija Lenčka, ki je bil tudi velik misijonski sodelavec. Takoj prvi dan po prihodu v Evropo se je s svojima dvema sestrama podal na pokopališče, nič hudega sluteč. Kakih 20 m pred grobom mu je pa na poleđici nenadoma spodletelo, in to, kar se mu ni zgodilo v 62 letih njegovega življenja, se mu je zgodilo pred obiskovanjem slovenskih misijonarjev: krepko si je nad gležnjem na dveh krajih zlomil nogo. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnico, kjer je ostal sedem tednov, nato pa še tri tedne v domači oskrbi. Kaže, da se je Bog zaenkrat zadovoljil z njegovo dobro voljo, pa tudi misijonarji so se morali, čeprav so ga že pričakovali. Zaenkrat se mu je torej misi-

jonski podvig, o katerem je sanjal, odkar si dopisuje s slovenskimi misijonarji, se pravi nad 40 let, ponesrečil...

A „le osel gre le enkrat na led“, pravi slovenski pregovor. Ponesrečeni potnik je po desetih tednih bolevanja v Gradcu prišel nazaj v Argentino, v Baragovo misijonišče, kjer mora biti sicer še dolge tedne priklenjen na dom radi težkega mavca, a že spravlja skupaj nove „Katoliške misijone“, piše misijonarjem in napoveduje svoj kasnejši obisk, kajti ni vrgel puške v koruzo. Ne bo mogel iti kar takoj po popolnem okrevanju spet na pot, ker si ne more tako hitro ukrasti dva meseca časa za tak podvig, a upa ga ponoviti v bližnji bodočnosti nekaj let; spet najprej v Azijo, kjer je veliko število že zelo starih njegovih misijonskih prijateljev in se boji, da ga ne bi mogli predolgo čakati, potem pa v Afriko, kjer je misijonski kader po večini v mlajših letih in lahko še malo počaka.

Na eno bo pa pazil: vsakokrat bo šel najprej naravnost k živim misijonarjem in potem šele k svojemu pokojnemu bratu...

ZLATI JUBILEJ MISIJONSKO ZELO DELAVNE MARIJINE DRUŽBE

50 letnica Marijine družbe na Via Risorta 3 v Trstu, ki jo zdaj vodi dr. Jože Prešeren, je obenem tudi jubilej njenega 50 letnega intenzivnega in zvestega misijonskega sodelovanja, in to v veliki meri prav v povezanosti s „Katoliškimi misijoni“, ki so nekaj let pred Marijino družbo začeli izhajati v matični Sloveniji. Lahko rečemo, da so imeli „Katoliški misijoni“ in njihova slovenska misijonska akcija, zlasti v pogledu pomoči vsem slovenskim misijonarjem, v tej Marijini družbi bistveno oporo za akcijo na Tržaškem. In tako je še danes. Nad 100 izvodov našega lista, ki so točno plačevani, stotisoče lir podpore vsem slovenskim misijonarjem in tudi posameznikom, opora Baragovemu misijonišču potom novih vpisov v Misijonsko mašno družbo, in drugo, poleg rednih in izrednih misijonskih prireditvev in pobožnosti, zlasti ob obiskih primorskih in drugih slovenskih misijonarjev, ki so v tej Marijini družbi vedno tako dobrodošli – vse to priča o bogatem, pristno cerkvenem življenju te Marijine družbe, ki se zaveda, da je njena vzornica Marija – prva misijonarka, mati poganov in kraljica misijonov, pa hoče biti njena družba zvesta Marijina sodelavka na tem misijonskem poprišču delovanja Njenega Sina.

Slavju zlatega jubileja slovenske Marijine družbe na Via Risorta 3 v Trstu se „Katoliški misijoni“ z vso misijonsko akcijo okrog njih najtopleje pridružujejo in ji iz vsega srca čestitajo, želeč ji, da bi še vnaprej dolga leta zvesto pomagala pogane voditi po Mariji k Jezusu.

MISIJONSKI LIST ZA MISIJONSKO NEDELJO 1975

12 strani velikega formata, tiskanih v dveh barvah, s slikami, ima najprej splošen misijonski značaj. Zelo je povdarjeno pastirsko pismo avstrijskih škofov k misijonski nedelji 1975. Za izhodišče vodilnih misli tega pisma je beatifikacija kitajskega misijonarja Jožefa Freinadametza, dalje ustanovi-

telja Družbe Božje Besede Arnolda Janssena, ustanoviteljice Družbe sv. Petra Klaverja za afriške misijone Marije Terezije Ledochowske in ustanovitelja Misijonske družbe oblatov Brezmadežne Device Marije, francoza Evgena Mazonada. Škofje ob zgledu teh misijonsko usmerjenih blažencev izražajo dve pobudi vernikom: Moliti za nove misijonske poklice in le-tim potem pomagati, potem pa: Jasna odpoved vsaki zameglenosti in negotovosti z ozirom na misijonsko misel, češ da se „misijoni nikakor ne smejo razbliniti v indiferentizem“.

Na prvi strani je objavljen razgovor z s. Marico Fotočnik, novo slovensko misijonarko iz Družbe misijonskih sester dragocene Krvi; formirala se je v samostanu Vernberku na Koroškem, odhaja pa kot bolniška sestra v Marianhill v Južni Afriki. Razgovor je ilustriran z misijonarkino fotografijo. V zvezi z odhodom te sestre v Afriko je objavljeno tudi njeno slovo od rodne fare Pliberk. Dalje je objavljen ilustrirani sestavek o samostanu Vernberk, ki jo pošilja v misijone, pa o opotu Franzu Pfannerju, ki je ustanovil misijonsko družbo marianhillskih misijonarjev in misijonark, katerih že okrog 2.000 deluje po vseh kontinentih.

Velik del Misijonskega lista je tudi to pot posvečen pismom vzdrževancev – domačih bogoslovcev in duhovnikov, posameznim faram in organizacijam, ki skrbijo zanje; beremo tudi, da trenutno koroški rojaki združujejo 210 misijonskih bogoslovcev.

Zanimivo je pismo škofa Abrahama iz Kohime v Assamu, ki je bil tako povezan z našim misijonarjem Pavlom Bernikom SDB; objavljen je kratek življenjepis blaženega Evgena Mazonada, pa pismo afriškega duhovnika, delujočega v Evropi, ki se precej pretirano pohujšuje nad Evropejci.

Misijonski list prinaša tudi fotografijo nam še malo poznane slovenskega jezuitskega klerika Janeza Mujdrica S.J. v Zambiji in objavlja njegovo pismo koroškim rojakom.

V upanju, da tudi pri „Katoliških misijonih“ dobimo naslov nove misijonarke Marice Potočnik in se ji oglasimo ter jo prosimo, da se predstavi vsej slovenski misijonski javnosti, pozdravljamo novo misijonarko in Misijonski list sploh, ki je s pričujočo številko ob novi koroški misijonarki mogel zabeležiti pač najzlahotnejši sad širokopotezne misijonske akcije slovenskih Korošcev.

RADOSNA VIJEST

Tako se imenuje misijonski informativni list, ki ga izdaja že peto leto Misijonska centrala v Sarajevu in o katerem smo že nekajkrat poročali v našem listu. Sedaj je izšla 2. številka letnika 1976.

Ta številka je v znamenju smrti predsednika Misijonskega sveta jugoslovanske škofovske konference (izvzemši Slovenijo), sarajevskega nadškofa dr. Smiljana Franca Čekada. Preminulemu vodilnemu misijonskemu delavcu, ki je bil tudi pobudnik Radosne vijesti, je posvečen uvodnik, še posebej pa priloga na osmih straneh, v kateri so pred vsem objavljeni govori ob pogrebnih svečanostih.

Siceršnje vsebino lista sestavlja zanimiv članek o širjenju krščanstva v današnji Kitajski (s pripombo, da se nanaša le na omejeni del velike dežele), dalje nadaljevanje razgovora o bibličnih temeljih misijonskega delovanja, izviren sestavek o m. Tereziji in njeni Družbi ob petindvajsetletnici ustanovitve, mesečni misijonski nameni, nadaljevanje razprave o smernicah za dialog med kristjani in muslimani ter pisma bralcev, poleg nekaterih drobnejših vesti misijonskega značaja.

Iskreno je treba pozdraviti ta podvig Misijonske centrale v Sarajevu, da izdaja tiskani misijonski list, ki ga nekaj v misijonstvu vodilna Slovenija v sedanjih razmerah ne izdaja. Naši „Katoliški misijoni“, ki imajo že zgodovino nad 50 let domala neprekinjenega izhajanja, v domovino ne morejo. Verski list „Družina“ in mladinska revija „Ognjišče“ sicer pogosto objavljata sestavke misijonskega značaja, kar je vsekakor pomembno, če pomislimo, da gre naklada obeh listov v skoro 200.000 izvodov, vendar se v njima misijonstvo ne obravnava sistematično.

MISIJONSKO DELO V KANADI

Iz pisma enega glavnih in dolgoletnih sodelavcev Misijonskega krožka pri župniji Marije Pomagaj v Torontu, ki povezuje prav za prav misijonsko sodelovanje domala vseh kanadskih Slovencev, g. Jakoba Kvasa povzemamo naslednje novice o tamkajšnjem misijonskem dejstvom.

„Gospod misijonar Buh Franc je bil pri nas v začetku meseca februarja. Naš Misijonski krožek ga je povabil na predavanje v dvorani, katerega se je udeležilo veliko župljanov. Naslednjo nedeljo je pa tudi pridigal v naši cerkvi. Isti dan smo spodaj v dvorani pod cerkvijo priredili naš letni misijonski zajtrk s srečolovom. Le-ta je prinesel 705 dolarjev, katere mislimo po večini določiti za zidavo cerkva, ki jih grade o. Cukale, o. Poderžaj in o. Tomažin.

Ker smo bili radi poštne stavke precej kasni z razpošiljanjem denarja misijonarjem, smo zakasneli tudi z letnim obračunom o tem. Celotnega dohodka je imel naš Misijonski krožek v letu 1975 7.974.63 dolarje. Če odštujemo izdatke v skupni vsoti 752.40 dolarjev, je bilo čistega 7.222.23 dolarjev, kar smo vse poslali naravnost raznim misijonarjem.

Ko prejemamo pisma misijonarjev, se nam zdi, da si mnogi veliko bolj kot denarne pomoči želijo naših molitev. Ob napetostih v današnjem svetu se čutijo nemočne in vedo, da je v božji pomoči ves uspeh. Zato se pri nas trudimo, da bi jim vsaj toliko kot denarno tudi duhovno pomagali.“

LETNO POROČILO O MISIJONSKIH DAROVH PRI GORIŠKI MARIJINI DRUŽBI

Prelat dr. Kazimir Humar nam je že v začetku leta poslal poročilo vseh misijonskih dohodkov in izdatkov tamkajšnje misijonske akcije v letu 1975. Iz tega poročila objavljamo vse, kar je darov ali za posamezne slovenske

misijonarje ali pa splošno v sklad vseh slovenskih misijonarjev, pa izdatke tega denarja (v italijanskih lirah):

Darovi za posamezne misijonarje

Za Ivana Štanta, Madagaskar: N. N., Miren, 20.000; Pavletič Pepca, 7.500; U. F., 100.000; N. N. Boršt, 10.000; N. N., 50.000. Skupno 187.000.

Za o. Radka Rudeža, Zambija: G. M., 50.000.

Za o. Jožeta Cukale, Bengalija: N. N., Trst, 30.000.

Za Stankota Pavlina, Hongkong: Ivanka Humar, 10.000; N. N., 2.500. Skupno 12.500.

Za Andreja Majcena, Vietnam: N. N., 100.000.

Za misijonarje na Madagaskarju: Vipavka, 20.000; Drašček Pavlica, 5.000; Černe T., 1.000. Skupno 26.000.

Za gladojuče: Pegan Tončka, 20.000; N. N., 10.000; N. N., 10.000; Frančiška Brezavšček, 10.000. Skupno 50.000.

Za vse slovenske misijonarje: N. N., Gorica, 100.000; N. N., Sovodnje, 5.000; N. N., Sovodnje, 3.000; Pegan Tončka, 20.000; N. N., Rupa, 8.300; Štibilj Berta, 3.000; Pavletič Kati, 3.000; Franko Jela, 7.000; Valantič Jerica, 30.000; N. N., družbenica, 10.000; iz Slovenije, 124.000; N. N., 400.000; Mis. odsek Marijine družbe, 291.200; Sfiligoj Rozina, 8.000; Angela Cotič, 25.000; J. S., 3.000; N. N., 10.000; N. N., družbenica, 10.000; Roza Jančič, 50.000; Humar Ivanka, 20.000; Tržaška družbenica, 10.000; Rejec Tončka, 10.000; Pegan Tončka, 20.000; Iz Slovenije, 15.000; From Bazilija, 10.000; Bernarda Kosovel, 10.000; Slovenski verniki ob postni nabirki, 770.000; N. N., 3.000; Slovenska duhovnija, Gorica, 66.500; Duhovnija štandraž, 30.000; Razni iz Slovenije, 106.500; N. N., družbenica, Trst, 10.000; N. N., 150.000; N. N., 100.000; N. N., 10.000; N. N., 100.000; Iz Slovenije 43.200; V. K., 8.000; N. N., 50.000; N. N., družbenica, 5.000. Skupno 2.970.200.

Izdatki

S. Hermine Grdina, 40.000; Andreju Majcenu, 770.000; Stanislavu Pavlinu, 100.000; Silvu Česniku, 500.000; misijonarjem v Makedoniji, 100.000; raznim misijonarjem, 306.000; skladu za vse misijonarje pri „Katoliških misijonih“, 500.000. Kar je darovano za posamezne misijonarje, so vse vsakemu posebej poslali, istotako na Madagaskar.

Res lepe vsote darujejo goriški rojaki za slovenske misijonarje, hvala Bogu. To je sad dolgoletne formacije pristnega cerkvenega čutenja v dušah. Beremo glasove, naj bi tudi za tamkajšnje slovenske ustanove tako darovali, ne le za misijone. Na drugi strani pa tudi beremo dolge, celokolonske sezname darov za številne plemenite namene slovenskega življenja na Primorskem. Duh božji veje, kjer hoče...

Kadar daš, pozabi. Kadar prejmeš, si zapomni! (Kitajski pregovor.)

Kjer spoštujejo žene, tam prebivajo bogovi. (Sanskritni pregovor.)

naši misijonarji pišejo

MADAGASKAR

Poleg sestavkov in izvlečkov iz pisem, objavljenih v zadnjih in tej številki na drugem mestu, so nam misijonarji in misijonarke z Madagaskarja v zadnjih časih v svojih pismih povedali še sledeče:

Škofijski duhovnik JANKO SLABE nam iz Matange že oktobra prejšnjega leta sporoča o gradnjah na misijonu: „župnišče je že na pol končano. Manjkajo še strop, vrata in okna ter tlak, ki je pa na grobo tudi že izdelan. Pri cerkvi je tudi zvonik že postavljen ter polovico cerkve pokrite. Upam, da bom polnočnico že mogel imeti v novi cerkvi, seveda brez vrat in brez cken.“

Dva meseca kasneje pa nam ta misijonar za bližajoči se božič tole piše in sporoča:

„V začetku novembra sem bil v Tenanarive, kamor sem moral z ranomenskim avtomobilom, da ga popravijo. Obenem sem v Ambositry kupil nekaj opreme za novo cerkev. Tam namreč živi plemo Zafimaniry, ki je znano po svojih rezbarijah. Nabavil sem lepo izrezljani tabernakelj, križanega, Marijo, ambon in svečnike. Vse je leseno. Križ je plačala nepoznana dobrotnica iz Kanade. Z menoj sta bila dva fanta. Zanju je bilo potovanje v veliko mesto kakor odkritje Amerike. Izrabil sem tudi priliko, da sem si dal rentgensko slikati levo kolenc, kajti malo pred odhodom sem padel z motorjem. No, rentgen ni po-

kazal nobenega nevarnega zloma. Koleno je zdaj že povsem zdravo.

Pastoralno delo očitno vodi Bog, ne mi. Obiski po vaseh, o katerih sem pisal lansko leto, se niso obnesli. Pač pa se v kraju Mahavelo vsak teden kdo nanovo prijavi za krst. Ta vas se nahaja pet km od Matange na poti v Vangaindrano. Nikoli se nisem bil tamkaj ustavljal, ker mi vas ni nič kaj pri srcu ležala, obenem je tam tudi že nekaj protestantov. „Zakaj bi hodil v tuj zelnik, ko je pa drugod dovolj dela“, sem si mislil. Neko nedeljo po maši pa me starejši možak prosi za pripravo na krst. Katekizem poučujemo vsako nedeljo pred mašo. Pozneje se je prijavilo iz te vasi še nekaj žensk za krst. Zato smo sklenili, da bo katehist hodil k njim vsak petek, oni pa bodo prišli ob nedeljah k maši. Pridružile so se še štiri družine. Vsakokrat, ko se kdo prijavi nanovo, ga kristjani obiščemo na njegovem domu. Kristjani tudi zelo radi hodijo k bolnikom molit.

90 km od tu se nahaja vas Sandravainary. Direktor šole, domačin, je ponovno prosil, da bi se tudi tam prikazal, češ: Kjer molijo, tudi napredujejo. Kar malo s strahom sem se podal tja. Ljudje so me z veseljem sprejeli: „Sedaj nas boš najprej naučil opravljati nedeljsko bogoslužje, da bomo lahko molili. Mnogi naši mladi so bili učenci katoliških šol drugod, zdaj pa bi tudi doma radi molili.“ Sam nisem mogel dalje časa tamkaj ostati, pač pa sem učiteljem razložil,

Slovenske misijonarke so obiskale malgaško vas.

kako naj jih učijo, in zdaj oni vsako nedeljo pomagajo pri molitvah, takoj v začetku pa so enega od fantov izbrali za katehista.

Sestram v Vangaindrano sem povedal, kako si oni želijo, da bi jih prišle obiskat, kako so njihove hiše čiste in da njihovim porokam manjka samo še cerkveni obred. Če se kdo hoče ločiti, mora plačati vola; če se ponovno poroči z drugo ženo ali prejšnjo ločeno, mora prav tako plačati vola. Zato vsak pred poroko dobro premisli in se jih zelo malo loči. Avgusta meseca smo jih obiskali: sestra Marija Pavličič, še ena sestra Malgašinja in jaz. V vasi so onstran reke za naš prihod celo očistili stezo in namestili napis: DOBRODOŠLI! Podali smo se skoraj v vsako hišo posebej. Pošteno so bili veseli, ko jim je sestra Marija

delila zdravila, saj imajo do prvega bolničarja (ne zdravnika!) 40 km, seveda ne z avtom, ampak peš. Edino, kar imajo v vasi, je osnovna šola. Najbližja trgovina za nakup in prodajo je tudi 40 km oddaljena. Ob tem obisku so nam predstavili še dva fanta kot pripravnika za katehista.

Pretekli teden smo to vas spet obiskali z dvema sestrama. Ob vrnitvi so vsi trije fantje bodoči katehisti prišli k nam v Matango. Tu se jim je pridružilo še pet domačinov. Včeraj so vsi skupaj končali kratek tečaj o zakramentih in laikih v Cerkvi. Vsak večer so se učili novih liturgičnih pesmi. Danes zjutraj so se vrnili domov. Trije cd teh bodo morali napraviti peš 90 km, da pridejo vsak na svoj dom.“

Iz Ankarane se nam je dvakrat

oglasil škofijski duhovnik JANKO KOSMAČ, najprej 18. XI. 75. Med drugim piše tudi tole:

„Petrovega mašniškega posvečenja sem se tu lepo spomnil. Prav tisti dan sem bil na potovanju domov, ves dan na vožnji, in sem imel veliko časa za razmišljanje in za premagovanje v težavah potovanja. Vse sem daroval Bogu za našega Petra: da bi kot duhovnik veliko dobrega naredil v božjo čast in zadovoljstvo tako drage mu malgaške mladine.

O svojem delu nimam kaj posebne- ga poročati. Ne vem, če sem Vam že pisal, da so končno tudi pri nas zaznamovali hiše s številkami. Mislim, da je to velika pridobitev. Malo mislim, da bi zdaj napravil nekako kartoteko mojih vernikov in prebivalcev področja sploh. Težko je samo to, ker se ljudje zelo selijo in celo hiše skoraj niso kake nepremičnine. Vseeno bom poskusil.“

V naslednjem pismu z dne 20. II. 1976 pa že piše o treh mladih laičnih sodelavcih iz Argentine in o dveh novih misijonarjih:

„Rado in Peter, pa Janek, Fric in Tone so srečno prišli in vnesli med nas novega, svežega duha. Hvala Bogu! Imeli smo že skupen sestanek, ki je bil zelo lep in uspešen. Tudi več bomo skupaj molili. Prva dva, duhovnika, sta sedaj na študiju malgaščine v Ambositri, fantje pa so ali v Vangaindrano ali v Ranomeni.

Pretekli teden sem dobil avto, hvala Bogu. Predvčerajšnjim pa je odpotoval na dopust domov Ivan Selak, naš mizar. Nadomešča ga Tone Jemec.“

Novi misijonar lazarist RADO SUŠNIK se je s pismom oglašil svojim domačim v Argentini, pa je v njem marsikaj zanimivega o tem, kako preživlja prve mesece svojega življenja kot malgaški šolarček; pisal je 11. marca 1976 iz Ambositre:

„Tu je za nepredvidene stvari zelo veliko možnosti. Naj Vam opišem samo primer, kako sva s Petrom pred kratkim potovala...“

Pred štirinajstimi dnevi sva se namenila pogledat malo proti severu, v Antsirabe in potem naprej v Tananarive. Če pogledate na zemljevid, boste lahko videli, da je od tu do Tananarive samo 260 km avtomobilske ceste, do Antsirabe pa samo devetdeset. Šla sva s kolektivom, ki je velik približno 5m x 2,5m. Ima pet vrst, po 5 sedežev vsaka, če štejemo še priklopni sedež na sredini. Prostora za stoječe seveda ni. Z otroci vred nas je bilo 30 potnikov. No, in koliko časa mislite, da smo se vozili do Antsirabe? Normalno je s takim kolektivom pot dolga dve uri, mi pa smo šli od tukaj ob 3. uri, prišli smo pa ob 9.30. Kaj se je zgodilo? Ni se pokvaril motor, tudi nafte ni zmanjkalo. Veste, da je tukaj deževna doba in suha doba; deževna je od nekako novembra do aprila ali maja. V tem času se lahko vreme spremeni od sončnega na deževno potrikrat na dan. Tako je tudi tisti dan padal dež, a samo dež. A bilo ga je toliko“, pripoveduje naprej misijonar na dolgo in široko, da je voda na več krajih zalila cesto in je bilo polno težav, preden je mogel avto nadaljevati pot; zadnjo težavo so premagali samo s pomočjo vojaškega kamijona. In misijonar nadaljuje: „Ko smo se končno le izvlekli iz vode, so bili ljudje v avtomobilu zelo zadovoljni; ves čas do Antsirabe so prepevali cerkvene pesmi, neka žena je začela, vsi drugi pa poprijeli. Pri nekaterih je še Peter poprijel in so ljudje začudeno gledali, kako to, da zna njihove pesmi. Jaz seveda sem bil tiho, ker pač nisem pevsko nadaljen in pa tudi pesmi teh ljudi še ne znam.

Moja malgaščina počasi napreduje. Sedaj smo vzeli že nad 100 glagolov,

Od leve na desno: Janko Kosmač, Silvo Česnik in Ivan Selak, ob odhodu Silva Česnika v novicijat lazaristov v Franciji

poleg drugih besed seveda. Vseh še ne znam napamet, vendar že vem, da je naš ata po poklicu „mpanjaitra“ (mpanzaiča). Mpanjaitra ny rainay; manjaitra izy (krojač je naš oče; šiva on). Osebek je vedno na koncu stavka, ni sklanjatev, ne spreganja, vendar se zelo uporablja pasiv: jereko ny kilalao = gledana od mene igrača. (J se bere kot z, ny je artikel). Kar je najvažnejše v stavku, gre na konec (osebek) in po tem se ravna tudi glagol. Pa da ne boste mislili, da sem že strokavnjak, tudi preprostega pogovora še ne spravim skupaj, čeprav že marsikaj razumem. Na tečaju imamo vsak dan tudi pol ure rezervirane za učenje molitev pri sv. maši. Stalne dele znam že skoraj vse na pamet.

Ves teden sva s Petrom maševala v kapeli invalidskega doma, kjer pa se zdravijo tudi umobolni; vodijo ga redovnice; leži kaka 2 km od našega bivališča. Zraven je tudi cerkev, kjer je maša ob nedeljah. Danes in pred 14 dnevi sva tam maševala. Pridigo ima za sedaj kar katehist, čeprav Peter že kar govori malgaško. Po maši so se skoraj vsi verniki zbrali pred cerkvijo. „Starešina“ je imel govor, v katerem naju je pozdravil in nama zaželel vse dobro in veliko uspeha pri delu. Dali so nama tudi skromen dar. Malgaši so zelo gostoljubni in potrpežljivi, če se jim pravilno približaš. Zelo so bili veseli, ko je Peter odgovoril v malgaščini.

Po tisti maši bi morala iti v Ambo-

himahasoa (Amboimaska), 90 km proti jugu, igrat nogomet z moštvo 3FB, pa so prestavili tekmo, ker popravljajo igrišče. Tukaj so štiri dobra moštva, naše je prvo ali drugo. Zelo hitro so bili zvedeli, da je Peter dober nogometaš, da je igral z moštvo Vangaindrana; zato so ga prišli prositi, da bi bil za golmana. Tako sem tudi jaz prišel zraven. Enkrat sva že igrala v Fandriani (50 km proti severu). Zgubili smo 2-1, čeprav smo ves čas igrali bolje. Prvi polčas, ko je bil Peter v голу, smo zmagovali z 1-0; ko je pa on zapustil gol in so ga po odmoru zamenjali, smo dobili dva nesrečna gola.

Saj vem, da šport ni naše poslanstvo, vendar potem športa prideš v stik z mladino in z mnogimi drugimi. Tega stika brez športa sploh ne bi bilo.“

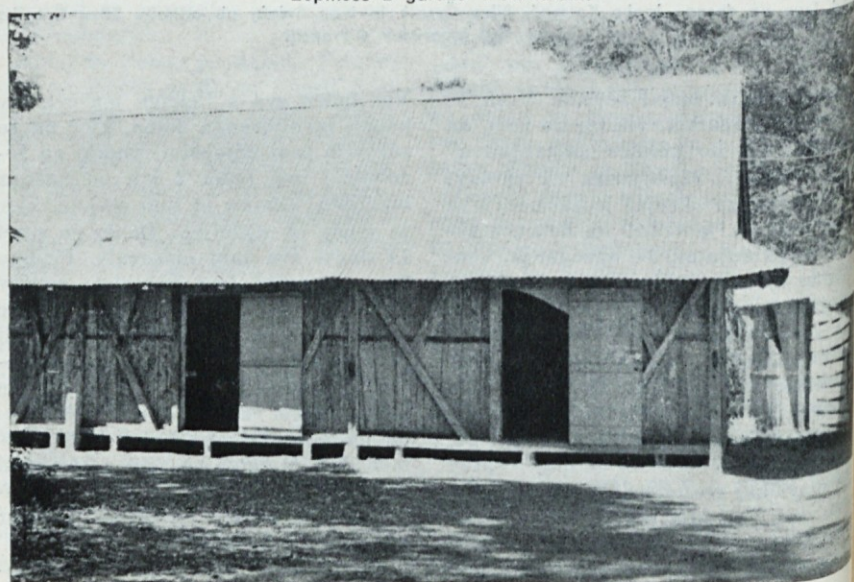
Imamo tudi vrsto pisem naših misijonarjev.

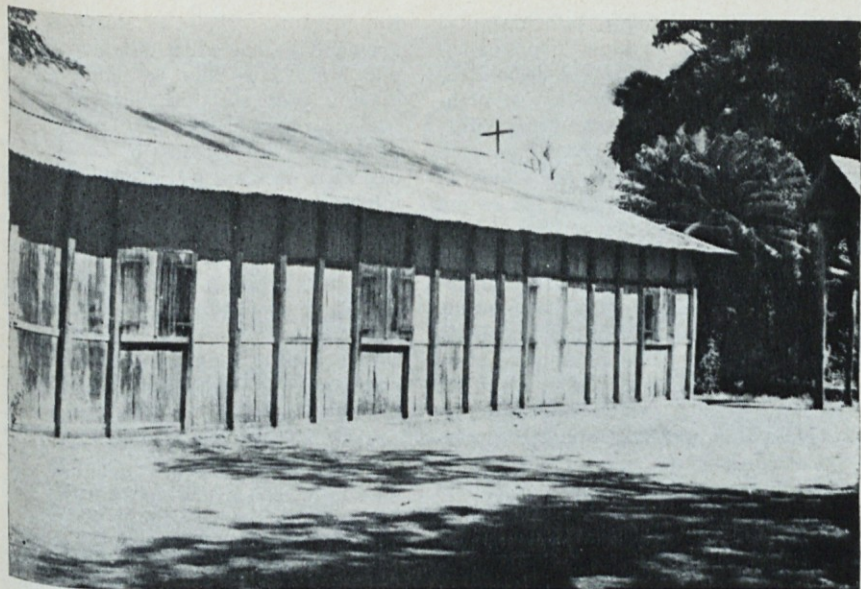
Iz Tangainony nam je pisala s. MARJETA MRHAR, ki je prav za prav iniciatorica slovenskega misijona na Madagaskarju. Piše dne 26. VII. tole:

„Res je že kar precej časa, odkar sem Vam zadnjič pisala. Pa saj Vam naši gospodje večkrat pišejo in Vam poročajo o razmerah, ki vladajo tukaj, saj se vsi borimo z istimi težavami, pa tudi delamo za isti cilj, čeprav je naše delo na videz drugačno: oni se bore z oznanjevanjem božje besede in zidanjem Gospodove hiše, mi dve s Terezijo Pavlič pa se ukvarjamo z zdravljenjem teles, ki so tempelj Svetega Duha.

V zadnjem času sem v mislih večkrat poromala k Vam, saj ste obhajali novo mašo našega Petra, pripravljali ste mlade laike za prihod k nam in tudi g. Buh je bil med Vami in Vam je s svojo hudomušnostjo gotovo pripravil nekaj veselih uric. Bog daj!

Župnišče z garažo v Ankarani.

Ankarana: cerkev z zvonikom.

da bi vse take prilike v zaledju rodile sadove na misijonskem polju.

Prosim Vas, da se v mojem imenu zahvalite vsem tistim, ki nam pomagajo bodisi z molitvijo bodisi z materialnimi sredstvi, kakor tudi g. dr. Žaklju za poslane nam knjige in Vam za poslano ploščo otroških pesmi. Naj vsem ljubi Bog bogato povrne; jaz se vseh v molitvi hvaležno spominjam.

Belnikov se ne manjka, čeprav je njih pritisk nekoliko manjši kot druga leta, malo zato, ker si nekateri radi prejemanja zdravstvene vzgoje znajo že sami pomagati, malo pa tudi radi razmer, ker si ljudje od daleč ne upajo priti, radi nepripravnosti, ki jih je vedno več po poteh.

Božič smo kar lepo obhajali. Mladina se je opogumila in spremljala petje v cerkvi s kitaro in bobnom in je vse kar lepo uspelo, čeprav je bila

udeležba malo bolj skromna, saj se tudi tukaj kot povsod mladina ogiblje Cerkve. V popoldanskem času so mladi priredili poučno predstavo.

Gospodje iz Vangaindrana in drugod nas od časa do časa obiščejo in tedaj se prav pošteno slovensko nasmejemo. A tudi oni nimajo veliko časa, ker imajo veliko dela na še nepreorani njivi Gospodovi. Hvala Bogu, vsi so pogumni in mladi, čeprav jim zdravje od časa do časa malo ponagaja.“

S s. Marjeto dela v Tangainonyu tudi s. TEREZIJA PAVLIČ, ki je bila lani na dopustu v domovini. Ob povratku na Madagaskar nam je iz Pariza pisala pismo, v katerem med drugim označuje slovensko mladino v domovini, kolikor jo je ona mogla opazovati:

„Ko sem bila v domovini, sem bila tudi teden dni pri mojih sestrah. Živ-

ljenje med njimi mi je dalo marsikaj spoznati. Ljudje na kmetih so se zmodernizirali, da je kaj. Vse je v strojih. Mladina se mi je zdela zelo plehka, nesposobna za kakšno žrtev. Mor-da prestrego sodim, gotovo je tudi med njimi še kaj plemenitih duš, ki pa se kar ne upajo na dan. Zdi se mi, da živijo kot v nekem vrtincu, iz katerega ne vedo, ne kod ne kam.

Rekla bi, da je ta evropski val zagrabil tudi že našo malgaško mladino. Tudi tam se rušijo disciplina, običaji, lepe navade. Družine razpadajo, staršev ni več vredno ubogati, starejših ne pozdravljati... Študentje ne primejo več za motiko, namesto v cerkev gredo na ples...“

Za božične praznike pa nam je ista misijonarka kratko pisala in omenila: „Spet sem med mojimi reveži. Dobro sem se oddahnila v Jugoslaviji in bo za nekaj časa gotovo držalo.“

Iz Vangaindrana pa nam piše s. MARIJA PAVLIŠIČ sredi decembra preteklega leta o obiskih na podeželju, ki jih je opravila skupaj z drugimi:

„Dan je dnevu podoben; zima je minila in smo že sredi poletja. Sedaj je vroče, a se spet kar vlije kakor iz škafa. Delam še vedno v dispanzerju. Bolnikov je zelo veliko, posebno v poletnih mesecih.

1. avgusta sem nastopila počitnice za mesec dni, ki sem jih pa izrabila za takozvane turneje, se pravi, obiskovanja vasi tudi precej daleč od našega središča. Vsako leto namreč dispanzer za mesec dni zapremo; uslužbenke si vsaka na svojem domu odpohijejo, jaz s sestro domačinko pa na pot.

Letos smo šle na misijon gospoda Jankota Slabeta, kakih 90 km od tu. Nekaj dni sva ostali na njegovi župniji v centru, potem pa smo šli vsi trije naprej. Kakšna pot! Za 40 km dolgo pot smo porabili pet ur vožnje.

Končno smo prišli do postaje, tam prenočili in naslednji dan nadaljevali pot. Vožnja je bila to pot lažja, le številni prav slabotni mostovi so nas plašili. (Če bi se vozili preko njih ponoči, ko se ne vidi, bi še šlo; čez dan se ti pa lasje ježijo.) Brez rezervnih desk sploh ne bi mogli potovati. Po 4 - 5 urah vožnje smo dospeli na cilj. Prijetna, simpatična vas. Katoliške cerkve še ni. Je nekaj nekatoličanov, ki so študirali v katoliški šoli in tam sprejeli vero; nekateri pa so se po vrnitvi v vas priključili protestantom, a bi se radi vrnili v katoliško Cerkev.

Štiri dni smo ostali v tej vasi. Obiskovali smo družine po domovih. Bili smo presenečeni nad čistočo po domovih in tudi nad moralnim življenjem. Slika preprostega, še ne zmaterializiranega podeželskega ljudstva. V vasi ni trgovine in tudi ne zdravstvene postaje. Pravijo, da je do najbližje trgovine in ambulante 40 km peš hoje. Ni nobenega prevoznega sredstva. Domačini imajo veliko kave, sadja in drugih pridelkov, a kaj, ko nimajo možnosti, da bi kaj spravili na trg.

Po štirih dneh smo se vrnili. Gospod Janko je obljubil, da še pride, prosili so tudi za sestre. Bo mogoče? Ko se število sester tu kaj pomnoži...

Med potjo smo se ustavili še na drugi postaji in ostali tam tri dni. Obiskovali smo družine, se zanimali za njihov način življenja, dela, za razne težave... Vsak večer pa smo se zbrali k skupni molitvi. Za naše stanovanje je poskrbel direktor šole, ki je domačin. Tudi ostali trije učitelji so katoličani.

Po končanih „počitnicah“ sem spet lotila dela v dispanzerju, kjer se mudim vsako dopoldne, popoldne pa hodim okrog bolnikov po domovih. Tam od blizu lahko gledam vso bedo

S. Amanda Potočnik na obisku pri Malgaših.

S. Amanda Potočnik pa se posveča pred vsem okoliškim vasem, posebno pa še gobavcem, ki jih v našem okolišju ni malo. Začeli so tudi z gradnjo gobavskega naselja. Vedno odkrivamo nove bolnike. Celo med otroci med 10 in 14 leti jih ne manjka. Če jih pravočasno odkrijemo oziroma se nam javijo, je zdravljenje lažje. Vsekakor pa traja več let. Ko pa je bolezen že napredovala, je zadeva že težja. Odpadli udje, prsti pač več ne zrastejo. Tak bolnik je za vedno zaznamovan.

Hvala Bogu, zdrava sem in srečna v službi ubogih. Tudi s. Amanda se dobro počuti, preje jo je podnebje utrujalo.“

Misijonarka s. AMANDA nam je tudi sama pisala; imamo njeno pismo

še iz konca oktobra prejšnjega leta in eno iz začetka januarja letošnjega leta:

V prvem pismu poroča med drugim: „Lepo se Vam in vsem dobrotnikom misijonov zahvaljujem za denarno vsoto, ki ste jo poslali za naše ubožce, kar mi bo prav v tem času zelo prav prišlo za nakup riža. V tem času namreč marsikateri družini primanjkuje hrane. V kolikor je pač mogoče jim skušamo pomagati, posebno tistim s številnimi otroci, pa gobavcem, tuberkuloznim in podobnim bolnikom.

Sicer tu pri nas ni kaj posebno novega. Postaja vedno bolj vroče, kar se pozna tudi v dispanzerju, tako ima naša sestra Marija veliko dela, ker prihaja vedno več bolnikov.“

MISIJONSKI DAROVI

Dosmrtna narcčnine

Marijan Primožič, Kanada, 60 dol.

Krst poganskih otrok

Koroški rojaki, 5.000 šilingov.

Tiskovni sklad KM

Franc Pečar, Slov. vas, Argentina, 50 pesov; Jožefa Mokorel, USA, 6 dol.; Justina Holozan, USA, 6 dol.; John Spilak, Kanada, 16 dol.; Stanko Andrejašič, Avstralija, 10 avstr. dol.; N. N., Avstralija, 50 avstr. dol.; Jennie Zelle, USA, 10 dol.; Anton Adamič, Kanada, 5 dol.; družina Kalan, Slov. vas, Argentina, 50 pesov.

V sklad KM za vse slov. misijonarje

Avstrija: Koroški rojaki 146.500 šilingov.

Argentina (v novih pesih): Pečar Franc, Slov. vas, 300; Anton Japelj, Miramar, 1.200; Otroška počitniška kolonija v Cordobi (Zedinjena Slovenija), 2.570; Macarol Lojze, Slov. vas, 600; France Novak, Río Negro, 5.000.

Združene drž. Sev. Amerike: Janez Gerjol, 26 dolarjev.

Venezuela (v bolivarjih) po Cirilu Bartolu: Bartol Ciril, 170; neimenovani, 100; šega Ivan, 50; Ilija Anton, 50; Hrastovščak Marija, 50.

Kanada: Francka Lovšin, Toronto, 5 dolarjev.

Francija (v frankih) po č. g. Tone Dejaku: Požlep Jožefa, 100; Dejak Tone, 115.

Trst (v lirah) po Marijini družbi, Via Risorta 3: Petelin Ivanka, 5.000; N. N., 5.000; N. N., 5.000; ga. Silva, 5.000; Gregorčič Lojzka, 10.000; Vatovec Tončka, 10.000; Coceani Ana, 10.000; N. N., 5.000; Fortuna Blanka, 10.000; Bernardis Kati, 10.000; Simčič Bojana, 5.000; v spomin staršev, Furlan Kati, 5.000; za lačne: g. Silva, 5.000; Gregorčič Lojzka, 10.000; za krste na imena Marija-Antonija, Jožef-Karel, Bogdan in Zvezdan, 15.000.

Za posamezne misijonarje

Za Franca Buha CM, Madagaskar: Jan Maks, Slovenska vas, Argentina, 400 pesov.

Za misijonski podvig Janketa Glinška na Madagaskarju, njegova teta, ga. Špacapan, Gorica, 200 DM.

Za tri laične misijonarje Misijonskega zavoda – na Madagaskarju: Mladina slovenske vasi izkupiček „Pasijona“, 1.150.000 starih pesov.

Za Petra Opeka CM na Madagaskarju: družina Mramor, 3.000 pesov; družina Opeka, 1.000 pesov.

Po Marijini družbi na Via Risorta 3 v Trstu (v lirah): za s. Medvešček, Bengalija, Fani Baldassi, 5.000; za s. Miklavčič, Formosa, Sinigoj Antonija, 5.000; za s. Ernesto Kosovel v Tanzaniji: Janežič Josepina, 5.000, Mosetti Ernesta, 15.000; Sinigoj Antonija, 5.000; Baldassi Fani, 5.000.

Za o. Jožeta Cukale S.J. v Bengaliji: Dr. Vladimir Pezdirc, Villa Barlaster, Argentina, 1.000 pesov.

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče". Urejuje Franc Sodja C.M., soureja in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska "Editorial Baraga S.R.L.", Pedernera 3253. S cerkvenim dovoljenjem

NAROČNINA ZA LETO 1976: V Argentini in sosednjih deželah: I. polletje 200 pesov, dosmrtna 5.000. Celoletna: V ZDA in Kanadi: 4 (8, 60) dolarjev; v Italiji: 2000 (4000, 30.000) Lir; v Avstriji 80 (150, 1.200) šilingov; v Franciji 16 (30, 250) NF; v Angliji 1½ (3, 20) funtov; v Avstraliji 4 (8, 60) dolarjev.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, Remedios de Escalada, prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA.: Rev. Charles A. Wolbang CM, St. Joseph's College, P.O. Box 351, Princeton, New Jersey, 08540. — Mr. Rudi Knez, 17826 Brian Ave., Cleveland, O. 44119. — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608, U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: 611 Manning Ave, Toronto 4, Ont. Za Ontario (razen Part Arthurja) in za Quebec: Rev. Jože Časi CM, istotam. Za Montreal in okolico: Rev. Ivan Jan CM, 405 Marie Anne East, Montreal, P. Q.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corçe San Ilario 7, Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3

Francija: s. Cecilija Prebil, Rue du Bac 140, Paris VI.

Avstrija: B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt.

Anglija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford.

Avstralija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

Kakor ste naročniki in bralci opazili, ima ta aprilska, čeprav le enojna številka 64 strani, namesto 40; to zato, da prijateljev misijonov ne oškodujemo, ko smo februar-marčno številko izdali skupno. Normalno bi tri številke: februar, marec in april imele 120 strani; z dvojno februar-marčno in enojno aprilsko številko pa nudimo dragim naročnikom 124 strani skupno. Torej celo 4 strani več. . . Vsem naročnikom, ki še niso plačali naročnine za leto 1976 ali celo za nazaj, toplo priporočamo, da to store čim prej mogoče. Argentinske naročnike opozarjamo, da je za prvo polletje naročnina 200 pesov, da pa bo za drugo polletje morala doseči 400 pesov, kar bomo pa še gotoveje sporočili v junijski številki.

Na Japonskem je pomlad...

Registro de Prop. Int. No. 1150563
Director responsable, Lenček Ladislav
Domicilio legal, Corhabamba 1467
Buenos Aires

Correo
Argentino
Suc. 37

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612